

Almindelige bemærkninger

I. Indledning

Forslaget er udarbejdet med afsæt i Naalakkersuisuts redegørelse om uddannelsesstrategi, Skatte- og Velfærdskommissionens betænkning, Inerisaaviks midtvejsevaluering af folkeskolereformen i 2010 og Naalakkersuisuts redegørelse om regional udviklingsstrategi. Forslaget består således navnlig af en række bestemmelser, som er udarbejdet på grundlag af anbefalingerne i de nævnte redegørelser.

Forslagets overordnede målsætning består i at øge kvaliteten af folkeskolen og få flere i gang med en ungdomsuddannelse direkte efter folkeskolen. Forslaget skal ses i lyset af folkeskolens rolle som fundament for al videreuddannelse, hvor grundlaget for senere uddannelse og kvalifikationer i forhold til arbejdsmarkedet skabes. Derfor er det centralt, at folkeskolen prioriteres i forhold til uddannelsesindsatsen, ligesom forslaget skal ses i sammenhæng med den overordnede ambition om at styrke og forbedre hele uddannelsesområdet fra førskoleområdet til de videregående uddannelser.

Den gældende landstingsforordning om folkeskolen trådte i kraft den 1. august 2003, hvorfor de første elever, der har gennemført hele skoleforløbet (10 år), først vil forlade folkeskolen i 2013.

Til trods for den betydelige indsats, der har været på folkeskoleområdet, har foreløbige undersøgelser i forbindelse med udarbejdelsen af redegørelsen om den regionale udviklingsstrategi vedrørende resultaterne for 10. klasses afgangselever fra 2010 imidlertid også påvist, at alt for mange børn og unge forlader folkeskolen uden tilstrækkelige forudsætninger for at kunne få en uddannelse.

Det skal samtidig anføres, at de anførte problemstillinger ikke har en enkel eller ukompliceret forklaring, hvilket må modsvare kravet til løsningsmodeller. En lang række tiltag vil være nødvendige, ligesom resultaterne af disse først vil kunne anskues efter en årrække. Forslaget indeholder derfor en række initiativer, der har til hensigt at forbedre udbyttet af Atuarfitsialak. Det skal i forlængelse heraf bemærkes, at man på uddannelsesområdet i dag allerede anvender mange ressourcer, ligesom eksempelvis antallet af uddannede lærere i forhold til antal elever rent faktisk er på niveau med forholdene i f.eks. Danmark. Derudover har der i de senere år været et faldende antal folkeskoleelever. Denne tendens forventes at fortsætte. Dette skal sammenholdes med, at ressourcetildelingen samtidig har været uændret målt ved lærernormeringen med den konsekvens, at elev-lærer-ratioen er faldet betydeligt, som det anføres i Skat-

te- og Velfærdskommissionens rapport. Der er således ikke nødvendigvis tale om problemstillinger, der automatisk kan imødegås ved yderligere ressourcetilførsel, ligesom den økonomiske virkelighed ikke muliggør tilførsel af flere midler. Som konsekvens heraf knytter udfordringen sig til at sikre bedre resultater for folkeskolen på baggrund af en mere effektiv anvendelse af de givne ressourcer.

Forslaget indeholder derfor bl.a. en række organisatoriske tilpasninger til den gældende lovgivning med henblik på en bedre ressourceudnyttelse med eleverne i centrum for folkeskoleindsatsen. Hovedelementerne vil være en tydeliggørelse af opgave- og ansvarsfordelingen, der bl.a. betyder, at skoleledelsen har den pædagogiske kompetence og frihed, men også ansvaret i forhold til børn og unge.

Samtidig skal kommunalbestyrelsen kunne holde skoleledelsen op mod dette ansvar ud fra et fremadrettet udgangspunkt om, hvordan kvaliteten af folkeskolen kan forbedres.

Forslaget har til hensigt at fastlægge de overordnede mål og krav til folkeskolen, mens de pædagogiske beslutninger henhører under skoleledelsens og lærernes kompetence, ligesom det er skoleledelsens og lærernes ansvar at løse disse opgaver bedst muligt. På den baggrund er forslaget først og fremmest udformet ud fra et organisatorisk perspektiv og ikke med henblik på at detailregulere folkeskoleområdet. Udformningen af de organisatoriske rammer har til hensigt dels at fastsætte kravene til folkeskolen og dels at sikre en mere entydig ansvarsfordeling. Dette er ensbetydende med, at den pædagogiske frihed modsvares af øgede krav for så vidt angår resultater.

Endvidere skal det bemærkes, at forslaget i øvrigt viderefører bestemmelserne i den gældende landstingsforordning om folkeskolen (nr. 8 af 21. maj 2002 med senere ændringer), som knytter sig til reformen af folkeskoleområdet under navnet ”Atuarfitsialak/den gode skole”.

2. Hovedpunkter i lovforslaget

a) Gældende ret

Den gældende lovgivning på folkeskoleområdet udgøres først og fremmest af landstingsforordning nr. 8 af 21. maj 2002 om folkeskolen som ændret ved landstingsforordning nr. 8 af 15. april 2003 og inatsisartutforordning nr. 2 af 2. december 2009, der vedrørte overdragelse af pædagogisk-psykologisk rådgivning til kommunerne. Herudover blev den gældende landstingsforordning også ændret ved landstingsforordning nr. 12 af 20. november 2006, som blev sat i kraft ved Hjemmestyrets bekendtgørelse nr. 5 af 23. juni 2008 om ikrafttrædelse af landstingsforordningen. Herved blev den nuværende 10-års undervisningspligt indført.

Det fremgår af den gældende lovgivning, at folkeskolen er en kommunal opgave, og at kommunalbestyrelsen har det overordnede ansvar for kommunens skolevæsen. Samtidig påhviler det kommunalbestyrelsen at påse, at alle undervisningspligtige børn i kommunen indskrives i

folkeskolen eller får en undervisning, der står mål med, hvad der almindeligvis kræves i folkeskolen.

Det fremgår samtidig, at det er kommunalbestyrelserne, som fastlægger mål og rammer for skolernes virksomhed, ligesom kommunalbestyrelserne fører tilsyn med skolens virksomhed. Desuden er det skolebestyrelsen på den enkelte skole, der i samarbejde med skolelederen og det pædagogiske råd fastsætter mål og retningslinjer for skolens undervisning og øvrige virksomhed.

Herudover fremgår det, at Naalakkersuisut fører tilsyn med kommunalbestyrelsernes forvaltning af folkeskolen, ligesom Naalakkersuisut i den forbindelse kan afkræve kommunalbestyrelsen oplysninger, som må anses for nødvendige for at varetage tilsynet.

Endelig fremgår det, at Naalakkersuisut skal etablere et pædagogisk forsknings-, evaluerings- og uddannelsesinstitut til varetagelse af opgaver i relation til faglig konsulenttjeneste, udvikling af undervisningsmaterialer, kursusvirksomhed i forhold til folkeskolens lærere og ledere, pædagogisk forskning og udviklingsarbejde samt evaluering af folkeskolens virksomhed. Dette er sket ved Inerisaavik, der efterfølgende i medfør af landstingsloven om Ilisimatusarfik er blevet organisatorisk placeret som en afdeling under Institut for Læring.

Desuden består gældende ret af Hjemmestyrets bekendtgørelse nr. 22 af 23. juli 1998 om folkeskolens specialundervisning og anden specialpædagogisk bistand. Det fremgår bl.a. af dens § 7, stk. 1, at specialundervisning gives af lærere, der har taget speciallæreruddannelse, eller som på anden vis har skaffet sig de nødvendige kvalifikationer.

Endvidere fremgår det af gældende lovgivning, at det påhviler Naalakkersuisut at sørge for pædagogisk psykologisk rådgivning. Naalakkersuisut kan overlade den opgave til kommunerne ved udstedelse af en bekendtgørelse herom, hvilket er sket ved Selvstyrets bekendtgørelse nr. 4 af 29. februar 2012 om ikrafttrædelse af inatsisartutforordning nr. 2 af 2. december 2009 om ændring af landstingsforordning om folkeskolen. Det fremgår af bekendtgørelsen, at overdragelsen af opgaven er sket med virkning fra den 1. januar 2012. Tilsvarende er tilfældet for så vidt angår den vidtgående specialundervisning i folkeskolen, som det ifølge den gældende landstingsforordning påhviler Naalakkersuisut at varetage.

Herudover består gældende ret af Hjemmestyrets bekendtgørelse nr. 16 af 24. juni 2003 om trinmål samt fagmål og læringsmål for folkeskolens fag og fagområder. Bekendtgørelsen er grundlaget for folkeskolens arbejde med fag og fagområder, ligesom den udgør et redskab i forhold til samarbejdet mellem lærerne, eleverne og hjemmene.

Derudover skal nævnes Hjemmestyrets bekendtgørelse nr. 2 af 9. januar 2009 om evaluering og dokumentation i folkeskolen og Hjemmestyrets bekendtgørelse nr. 3 af 9. januar 2009 om den afsluttende evaluering i folkeskolen.

Hertil kommer Hjemmestyrets bekendtgørelse nr. 9 af 12. april 2005 om valg af forældrerepræsentanter til skolebestyrelser i folkeskolen, Hjemmestyrets bekendtgørelse nr. 4 af 5. marts 2003 om ferieplan for folkeskolens elever og Hjemmestyrets bekendtgørelse nr. 11 af 14. maj 2003 om foranstaltninger til sikring af undervisningens gennemførelse samt om skolens tilsyn med eleverne i skoletiden.

Det skal endvidere oplyses, at den gældende landstingsforordning om folkeskolen ved sin ikrafttrædelse introducerede nye læringsmål med nye pædagogiske principper, hvorefter eleverne bl.a. skal undervises i at sætte mål for egen læring og udarbejde handleplaner samt deltage i evalueringen af egne læringsmål og handleplaner. Herudover repræsenterede folkeskolereformen nyskabelser i forhold til både intern og ekstern evaluering, hvor den interne evaluering varetages af skolerne selv, mens den eksterne forestås af Inerisaavik.

Herudover indsamler Inerisaavik på baggrund af den gældende lovgivning data for karakterer ved de afsluttende prøver i folkeskolen. Karaktererne er registreret med elevernes cpr-nummer og skole. Data offentliggøres elektronisk i den såkaldte "karakterdatabase", der er tilgængelig via Inerisaaviks hjemmeside. Af diskretionshensyn offentliggøres karaktererne kun på regionsniveau, men ikke for de enkelte skoler. Det bagvedliggende detaljerede datamateriale kan dog stilles til rådighed for forskning og analyser. Prøveresultaterne fremlægges på skoleledermøder, som afholdes af Inerisaavik, men det er uklart, om resultaterne anvendes som et ledelsesinstrument, hvilket eksempelvis kan ske ved at benytte de pågældende data som grundlag for udarbejdelse af kvalitetsrapporter, jf. afsnit 2.6.

Endelig indsamler og publicerer Inerisaavik resultaterne fra de trintest, der afholdes på 3. og 7. klassetrin. Data indsamles på cpr-nummer-niveau, og sammen med resultaterne af folkeskolens afgangsprøver udgør disse data således et grundlag for analyser af sammenhænge mellem folkeskoleforløb og efterfølgende uddannelser og erhvervstilknytning. Inerisaavik udarbejder med konsulentbistand fra Danmarks Pædagogiske Universitet en årlig publikation om resultaterne af trintest, som imidlertid er vanskelig tilgængelig for personer uden statistisk ekspertise.

b) Forslaget

Forslaget er under henvisning til gældende lovtekniske retningslinjer udarbejdet som forslag til en helt ny lov i stedet for som forslag til en ændring af den gældende landstingsforordning. Det bliver herved ikke nødvendigt at sammenholde flere love for at kunne danne sig et overblik over folkeskolelovgivningen.

Det overordnede formål med forslaget består i at implementere en række af de anbefalinger, som blev formuleret i forbindelse med Naalakkersuisuts Redegørelse om uddannelsesstrategi, Skatte- og Velfærdskommissionens betænkning, Inerisaaviks midtvejsevaluering af folkeskolereformen i 2010 og Redegørelsen om den regionale udviklingsstrategi. I det følgende beskrives de enkelte ændringer i forhold til den gældende landstingsforordning om folkeskolen.

Det skal herudover bemærkes, at en række administrative forskrifter videreføres, ligesom ny administrativ regelfastsættelse vil ske løbende i dialog med de relevante parter.

2.1 Akkreditering

I forhold til forslagets formålsbestemmelse foreslås der indsat en bestemmelse om, at Naalakkersuisut og kommunalbestyrelsen kan aftale gennemførelse af akkreditering i forhold til realisering af folkeskolens formål. Herved forstås en vurdering af, om folkeskolen indfrier en række ved aftale fastsatte kriterier for kvalitet i forhold til folkeskolens formål.

Det er tillige fastsat, at Naalakkersuisut kan fastsætte regler om akkrediteringsmodeller.

2.2 Inerisaaviks opgaver

Skatte- og Velfærdskommissionen har anbefalet, at der i Inerisaavik sker en omprioritering af aktiviteterne. Institutet skal således i højere grad foretage effektmålinger på en række områder, eksempelvis i forhold til specialundervisning, efterskoleophold, vejledning, 2-lærerordninger, initiativer til frafaldsbekæmpelse og anvendelse af timelærere. Dette foreslås ligeledes indarbejdet i folkeskolelovgivningen, hvilket skal ses i lyset af, at mange af de nødvendige oplysninger allerede foreligger.

Det foreslås imidlertid, at de nævnte opgaver som udgangspunkt alene skal påhvile Naalakkersuisut, således at det vil være op til Naalakkersuisut selv at fastlægge, hvordan den praktiske varetagelse af opgaverne skal finde sted, herunder om det skal ske gennem et særligt institut. Dette begrundes med ønsket om ikke på forhånd at afskære Naalakkersuisut fra at benytte andre løsningsmodeller, som måtte være mere hensigtsmæssige. Hertil kommer, at Inerisaavik institutionelt er en del af Ilisimatusarfik, der som udgangspunkt befinder sig uden for Naalakkersuisuts almindelige instruktionsbeføjelser. Dette kan i sig selv foranledige særlige udfordringer i forhold til Inerisaaviks varetagelse af opgaver, som lovgivningen pålægger Naalakkersuisut at løse. Derfor foreslås det, at Naalakkersuisut fremover selv kan bestemme tilrettelæggelsen af de opgaver, som lovgivningen pålægger Naalakkersuisut at varetage. At henvisningen til et særligt institut nu er udgået af forslaget, er i øvrigt ikke ensbetydende med, at Naalakkersuisut ikke kan beslutte, at Inerisaavik fortsat skal løse de opgaver, som instituttet i dag varetager på grundlag af den gældende landstingsforordning. Ændringen betyder alene, at Naalakkersuisut ikke længere vil være udtrykkeligt fastlåst i forhold til, at de i lovgivningen nævnte opgaver skal løses gennem et bestemt institut.

Skatte og Velfærdskommissionen har i den sammenhæng påpeget, at der allerede indsamles en betydelig mængde materiale om folkeskolen af Inerisaavik. Grundlaget er den såkaldte 1. oktoberindberetning, hvor alle skoler indberetter tal for elever fordelt på alder og klassetrin. Desuden indberettes oplysninger om lærerne og fordelingen af disse på uddannede og ikke-uddannede lærere samt en fordeling af lærernes arbejdstid.

Endvidere påpeges det, at der indsamles og offentliggøres summariske tal for karaktergennemsnit fordelt på fag ved folkeskolens afgangsprøver, ligesom de bagvedliggende data i elektronisk form kan rekvireres hos Inerisaavik.

Det foreslås på den baggrund, at Naalakkersuisut fremover skal foretage opsamling og formidling af data og erfaringer, hvorved erfaringer fra skoler, der klarer sig godt, kan anvendes som inspirationskilde for andre skoler. Samtidig udstyres kommunalbestyrelserne med redskaber til at styrke indsatsen og opnå en større effekt af de ressourcer, der anvendes.

På folkeskole og efterskoleområdet er der således et detaljeret datagrundlag, og anvendelsen af cpr-numre i registrene skaber derfor gode muligheder for offentliggørelse og for Naalakkersuisuts iværksættelse af forløbsanalyser og effektmålinger i forhold til en række områder, hvilket således foreslås indsat i lovgivningen.

2.3 Præcisering af ansvar

For så vidt angår fremhævelsen af ansvarsfordelingen foreslås det præciseret, at skoleledelsen har det pædagogiske ansvar for skolen og refererer til kommunalbestyrelsen, ligesom en ny lederaftale skal beskrive skoleledernes pædagogiske ansvar og opgaver.

2.4 Bygdeskoler

Herudover indeholder forslaget en ny bestemmelse om, at alle bygdeskoler kan knyttes organisatorisk til en byskole, således at ledelsen for byskolen får det pædagogiske og organisatoriske ansvar for bygdeskolen. Dette har til hensigt at skabe større mulighed for samarbejde mellem byskolerne og bygdeskolerne. Bestemmelsen er i øvrigt i sin nuværende affattelse udformet som en ”kan-bestemmelse” på baggrund af hørings svar fra KANOKOKA og Kommune Kujalleq, jf. nærmere bemærkningerne til forslagets § 38, stk. 1, nr. 5. Samarbejdet kan eksempelvis ske i form af ordninger med rejsehold, hvor lærere tager på besøgsophold i skoler med lærermangel og underviser der i bestemte fag, hvilket ifølge en pressemeddelelse fra KANUKOKA af 9. marts 2012 allerede er etableret i de fleste kommuner. Det fremgik samtidig af pressemeddelelsen, at man også var ved at etablere fjernundervisning ved brug af ny informationsteknologi i forhold til bygdeskoler, hvor der ikke er uddannede lærere. Det organisatoriske samarbejde mellem byskoler og bygdeskoler anses i den forbindelse at styrke sådanne samarbejdsformer.

Det skal herudover bemærkes, at spørgsmålet om meget små læringsmiljøer, herunder eventuelle minimumskrav til skolestørrelser er et vigtigt fokusområde, som Naalakkersuisut vil drøfte med kommunerne, jf. det anførte i Naalakkersuisuts Uddannelsesstrategi.

2.5 Specialundervisning

Derudover har Skatte- og Velfærdskommissionen foreslået en bedre prioritering af specialundervisningen. Selvom det allerede fremgår af § 7, stk. 1 i bekendtgørelsen om folkeskolens specialundervisning og anden specialpædagogisk bistand, at specialundervisning skal gives af lærere, der har taget speciallæreruddannelse, eller som på anden vis har skaffet sig de nødvendige kvalifikationer, foreslås det, at denne bestemmelse placeres i selve lovgivningen. Herved fremhæves bestemmelsens vigtighed. Dette skal ses i lyset af Skatte- og Velfærdskommissionens anbefaling om, at al specialundervisning skal foretages af lærere, som mindst har gennemgået et supplerende ugekursus, gerne længere i specialundervisning.

2.6 Kvalitetsrapport

Samtidig foreslås det i overensstemmelse med Skatte- og Velfærdskommissionens anbefaling, at hver skole årligt fremlægger en kvalitetsrapport med hovedvægt på forbedringer, ligesom der skal gøres rede for resultater af trintest, afgangsprøver, klassekvotienter, undervisningstid, sygefravær, vikartimer m.v.

Det er i den sammenhæng et afgørende kriterium for folkeskolens succes, om eleverne har fået kvalifikationer og motivation til uddannelse og erhvervsvalg. Det foreslås i den sammenhæng, at kvalitetsrapporten fremsendes til kommunalbestyrelsen, som herefter offentliggør rapporten som led i åbenhed vedrørende skolevæsenets kvalitet. Det foreslås samtidig, at kvalitetsrapporten kan udarbejdes i sammenhæng med den såkaldte 1. oktober indberetning, idet en betydelig del af materialet vil være identisk. Offentliggørelsen betyder, at kvalitetsrapporten kan benyttes af brugerne af skolerne i form af eksempelvis lærere, elever, forældre, kommunalbestyrelse og uddannelsesinstitutioner m.m. Kvalitetsrapporten kan herved ligeledes bidrage til den nødvendige debat og meningsudveksling omkring udviklingen på folkeskoleområdet, ligesom den kan benyttes af kommunalbestyrelsen som grundlag for at regulere skolens virksomhed. Kvalitetsrapporten er i øvrigt heller ikke en egentlig nyskabelse, idet den også nævnes i Inerisaaviks Midtvejsevalueringsrapport. Det fremgår af denne vedrørende beskrivelsen af Inerisaaviks skoleseminar med de 4 kommuner, at Inerisaavik skulle bidrage med et forslag til en vedtægt for kommunens skolevæsen, der bl.a. indeholder krav til en kvalitetsrapport. Hovedvægten i kvalitetsrapporten skulle bestå af forbedringer ved redegørelse for resultater af trintest, folkeskolens afsluttende evalueringer, klassekvotienter, undervisningstid, sygefravær, vikartimer m.m.

2.7 Den sociale arv

Desuden foreslås større fokus på skolernes ansvar i forhold til spørgsmålet om den sociale arv. I den forbindelse er der under affattelsen af forslaget formålsbestemmelse sket en tilfø-

jelse i form af en henvisning til den sociale arv med henblik på at fremhæve, at mulighederne for tilegnelse af kundskaber skal kunne ske uanset social baggrund. Herved forstås, at indlæringen skal tage højde for, at visse børn eksempelvis ikke er beriget af værdier hjemmefra, som uddannelsessystemet traditionelt værdsætter. Elever, hvis forældre har uddannelse, vil ofte i hjemmet være omgivet af viden, holdninger, bøger, sproganvendelse m.m., som undervisningssystemet også tilstræber at stimulere.

Samtidig vil tilegnelse af viden, f.eks. gennem bøger, for disse børn ikke forekomme så fremmedartet, idet de allerede i hjemmet er vant til sådanne værdier. Det modsatte vil derimod ofte være tilfældet for børn fra hjem, hvor forældrene ingen uddannelse har, idet børnene her ikke på forhånd vil være begunstigede af værdier og normer, som uddannelsessystemet typisk sætter pris på.

Det skal i forlængelse heraf bemærkes, at den gældende mulighed for holddannelser på tværs af klasser og fleksible holddannelser nu ikke må være niveaubaseret. Dette skyldes hensynet til at undgå niveaudelinger, hvorved mulighederne for en positiv vekselvirkning i forhold til viden, læringskultur og færdigheder vanskeliggøres. Undervisningen skal i stedet tilrettelægges som undervisningsdifferentiering, hvorved alle elevers behov tilgodeses, herunder også fagligt stærke elever. Undervisningsdifferentiering kendetegnes ved, at eleverne kan behandles forskelligt i forhold til deres erfaringer, følelser, behov og eventuelle sociale og kulturelle forudsætninger. Dette er imidlertid ikke en faglig differentiering, men en pædagogisk differentiering. Samtidig tilstræbes det at sammenholde klasserne gennem skoleforløbet, hvilket øger helheden i skolegangen.

2.8 Elevmapper

Det foreslås herudover, at hver folkeskole kan ajourføre en elevmappe, som skolen typisk vil få overdraget fra det pædagogisk udviklende dagtilbud, som barnet kommer fra. Elevmapper nævnes af Skatte- og Velfærdscommissionen, som eksempel på struktur og instrumenter, der i højere grad understøtter en kontinuerlig indsats for socialt udsatte børn. Udarbejdelse af elevmapper for hvert barn (også kaldet "Barnets Alf") er et instrument til dette. Dette skal ses i lyset af, at en række børn allerede før skolestart kan identificeres som havende behov for en særlig indsats, f.eks. af socialvæsenet eller daginstitutioner. Disse børn har også behov for en særlig indsats ved skolestart og i skolegangen generelt. Det er derfor nødvendigt, at skolen får denne viden med, og tager ansvar for at være en del af en kontinuerlig indsats for de sårbare børn. Elevmapper udgør således et redskab, der understøtter dette. Elevmapper er i øvrigt ikke en nyskabelse, idet elevmapper nævnes i eksempelvis § 24 i Hjemmestyrets bekendtgørelse nr. 22 af 23. juli 1998 om folkeskolens specialundervisning og anden pædagogisk bistand. Her fremgår det, at materiale, der knytter sig til specialundervisning for den enkelte elev, herunder referater, indstillingsskemaer m.m. skal opbevares i elevmappen. Gældende ret forudsætter således allerede, at der foreligger elevmapper. Bestemmelserne herom foreslås imidlertid nu indføjet i selve loven.

2.9 Vejledning af afgangselever

Forslaget indeholder derudover en bestemmelse om, at det påhviler skolen som led i skolens opgavevaretagelse at vejlede afgangselever om uddannelses- og erhvervsvalg.

Det fremgår allerede af læreplanerne for ældstetrinnet under kategorien ”uddannelse og erhverv”, at der skal vejledes om uddannelse og erhverv, ligesom spørgsmålet også berøres i § 37, stk. 4 i Hjemmestyrets bekendtgørelse nr. 16 af 24. juni 2003 om trinformål samt fagformål og læringsmål for folkeskolens fag og fagområder. Vejledningspligten foreslås imidlertid nu indsat i selve lovgivningen.

Det skal hertil bemærkes, at Skatte- og Velfærdscommissionen har anbefalet, at vejledningsforpligtelsen skal gælde, indtil eleverne er i gang med en uddannelse eller har varig beskæftigelse. Forslaget har i den forbindelse fastsat vejledningsforpligtelsen til alene at gælde til elevernes afgang fra skolen. Dette begrundes i hensynet til overvejelser om at initiere udarbejdelse af et lovforslag om uddannelsespligt. I modsat fald vil dette kollidere med en bestemmelse i folkeskolelovgivningen om, at vejledningsforpligtelsen skal fortsætte til udover tidspunktet for ophør af folkeskolens undervisningspligt. I øvrigt er ”beskæftigelsesmuligheder” i forslaget erstattet af ”erhvervsvalg”. Dette skyldes, at beskæftigelsesmuligheder kan signalere, at det er naturligt at søge beskæftigelse umiddelbart efter folkeskolens afslutning, hvilket alene bør ske undtagelsesvist. Vejledningen skal derfor fortrinsvis fokusere på, hvilke overvejelser om erhvervsvalg, som eleven har efter endt uddannelse i forlængelse af folkeskolen.

Det er væsentligt at sikre en sammenhæng mellem folkeskolens vejledningsindsats og brugen af handleplaner med den videre uddannelses- og erhvervsvejledningsindsats, der sker efter folkeskolen, og som også typisk finder sted i kommunalt regi. Dette er særligt vigtigt, da der er mange unge, der ikke kommer direkte i gang med uddannelse efter endt folkeskolegang. De risikerer således at falde i et hul, hvis der ikke er god sammenhæng i vejledningsindsatsen mellem folkeskolen og det efterfølgende forløb.

2.10 Pædagogisk-psykologisk rådgivning

Forslagets bestemmelse vedrørende pædagogisk-psykologisk rådgivning til børn i skolealderen skal ses i lyset af, at ansvaret herfor ved bekendtgørelse herom, jf. ovenfor, er henlagt til de enkelte kommunalbestyrelser allerede fra den 1. januar 2012, hvilket således er et tidspunkt, der ligger før lovens ikrafttrædelse. Tilsvarende gælder for den vidtgående specialundervisning.

3. Økonomiske og administrative konsekvenser for det offentlige

Som det blev anført under indledningsafsnittet, tilsigter forslaget først og fremmest at sikre en række organisatoriske tilpasninger i forhold til den gældende lovgivning, sammenholdt med øget fokus på bedre ressourceudnyttelse i forhold til de forhåndenværende midler. Hertil

kommer, at der forventes et fortsat faldende antal folkeskoleelever, ligesom der fortsat vil blive anvendt mange ressourcer på folkeskoleområdet. Desuden vedrører forslaget i vid udstrækning mere direkte formidling af data, som allerede forefindes i de respektive forvaltningsorganer, institutioner m.m., hvorfor forslaget ikke i sig selv lægger op til indhentelse af yderligere data. Forslaget lægger i stedet op til en mere effektiv offentliggørelse og bedre eksponering og formidling af data, som allerede forefindes. Forslaget er derfor udarbejdet ud fra en forudsætning om, at forslaget ikke vil få nævneværdige økonomiske og administrative konsekvenser for Grønlands Selvstyre eller kommunerne.

For så vidt angår spørgsmålet om kommunalbestyrelsernes varetagelse af pædagogisk-psykologisk rådgivning skal det bemærkes, at dette allerede er reguleret i finansloven for 2012, idet området allerede er overgået til kommunerne, jf. afsnit 2.10.

I forhold til Naalakkersuisuts nye opgaver fremgår det, at Inerisaavik allerede sidder inde med de oplysninger, der skal anvendes til forløbsanalyser og effektmålinger, ligesom man allerede har iværksat en række af de foreslåede initiativer, bl.a. i form af årlige publikationer vedrørende resultaterne af trintest og undersøgelse om sociale forholdes indflydelse i forhold til skolegang. De af Skatte- og Velfærdskommissionen foreslåede nye aktiviteter med øget fokus på de i forslaget anførte initiativer vurderes derfor ikke i sig selv at ville medføre øgede økonomiske eller administrative konsekvenser i forhold til det nuværende bevillingsgrundlag.

For så vidt angår præciseringen af ansvarsgrundlag, herunder forslaget om angivelse af skolelederens opgaver og ansvar i en lederaftale, er der først og fremmest tale om en formel bestemmelse. Der pålægges hermed ikke skolens leder nye opgaver, idet det alene vil være et krav, at skolelederens nuværende opgaver og ansvar nedfældes skriftligt.

Med hensyn til bygdeskolers organisatoriske kobling til en byskole er der tale om en organisatorisk bestemmelse, som ikke i sig selv vil medføre øgede byrder i forhold til kommunalbestyrelsen, idet det bemærkes, at der som anført ovenfor under afsnit 2.4 allerede er iværksat initiativer med henblik på et forbedret samarbejde i forhold til bygdeskoler.

Hvad angår specialundervisning skal det blot bemærkes, at forslagets uddannelsesmæssige krav til specialundervisning alene er en gengivelse af, hvad der allerede gælder i henhold til gældende lovgivning, jf. det anførte under afsnit 2.5 vedrørende den gældende bekendtgørelse om folkeskolens specialundervisning og anden specialpædagogisk bistand. Dette gælder også i forhold til kravet om vejledning af afgangselever, jf. det anførte under afsnit 2.9.

I relation til udarbejdelse af kvalitetsrapporter, som foreslået af Skatte- og Velfærdskommissionen, skal det bemærkes, at disse tilsigter at tage udgangspunkt i de oplysninger, som den enkelte skole allerede ligger inde med. Hertil kommer, at tidspunktet for kvalitetsrapportens udarbejdelse er knyttet til skolernes aflevering af 1. oktober-indberetningerne, ligesom der i

den forbindelse ikke forudsættes udarbejdet større afhandlinger. Dette skyldes, at kvalitetsrapporterne skal tage udgangspunkt i data vedrørende forhold, som skolerne allerede afleverer i dag. Disse drejer sig konkret om resultater af trintest, afgangsprøver, udarbejdelse af handleplaner, klassekvotienter, undervisningstid, sygefravær, vikartimer og omfanget af vejledning i forhold til afgangselever om uddannelses- og erhvervsvalg vedrørende det senest afsluttede skoleår. Det forudsættes dog, at kvalitetsrapporten også angiver f.eks. skolens vurdering af den periode, som rapporten omhandler.

Der er i øvrigt tale om oplysninger, som kommunalbestyrelsen også ville kunne indhente i egenskab af kommunalbestyrelsens almindelige tilsynspligt og på baggrund af kommunalbestyrelsens arbejdsgiverfunktion. At Skatte- og Velfærdskommissionens anbefaling nu foreslås reguleret i lovform antages på den baggrund ikke at medføre nævneværdige administrative eller økonomiske konsekvenser.

Tilsvarende gælder i forhold til forslaget præcisering af hensynet til den sociale arv, idet det allerede fremgår af gældende lovgivning, at undervisningen skal tage hensyn til individuelle behov. Derfor er henvisningen vedrørende den sociale arv først og fremmest indsat med henblik på at fastholde spørgsmålets vigtighed og øge fokus på problemstillingen.

Forpligtelsen til at ajourføre de elevmapper, som overdrages skolen i forbindelse med barnets overgang fra førskoleområdet til folkeskolen, skal ses som et redskab blandt øvrige med henblik på at øge kvaliteten i folkeskolen og dermed kunne imødegå eventuelle problemstillinger så tidligt som muligt. Det forventes i den forbindelse ikke, at ajourføringen af elevmappen om særlige forhold eller begivenheder vedrørende det enkelte barn kan afstedkomme nævneværdige administrative konsekvenser.

I relation til bestemmelsen vedrørende muligheden for, at der kan aftales gennemførelse af akkreditering i forhold til realisering af folkeskolens formål, skal det bemærkes, at forslaget alene muliggør aftaler vedrørende akkreditering. Forslaget indeholder således ingen krav om gennemførelse af akkreditering, hvorfor bestemmelsen herom ikke i sig selv medfører konsekvenser af hverken administrativ eller økonomiske karakter. Dette vil således først blive aktualiseret, hvis Naalakkersuisut og kommunalbestyrelserne indgår aftaler herom.

4. Økonomiske og administrative konsekvenser for erhvervslivet

Forslaget har ingen direkte økonomiske eller administrative konsekvenser for erhvervslivet. Det forventes dog, at forslaget vil bidrage til et generelt løft i relation til elevernes fremtidige muligheder for videreuddannelse og beskæftigelse, hvilket vil være positivt i forhold til erhvervslivets rekrutteringsgrundlag.

5. Konsekvenser for miljø, natur og folkesundhed

Forslaget har ikke umiddelbart konsekvenser for miljøet, naturen og folkesundheden. Det med forslaget tilsigtede løft i kvaliteten af folkeskolen forventes imidlertid på sigt at medføre en positiv effekt på folkesundheden. Dette skyldes, at et generelt højere uddannelsesniveau erfaringsmæssigt bidrager til en sundere levevis, øger indtægtsdannelsen i samfundet med heraf afledede positive konsekvenser også for sundhedstilstanden.

6. Konsekvenser for borgerne

Forslaget forventes at højne kvaliteten af folkeskolen til gavn for alle borgere.

7. Andre væsentlige konsekvenser

Forslaget antages på sigt at bidrage til et generelt uddannelsesløft i samfundet.

8. Høring af myndigheder og organisationer:

Forslaget har i perioden 5. juni 2012 til 10. juli 2012 været i høring hos:

Formandens Departement

Departementet for Boliger, Infrastruktur og Trafik

Departementet for Finanser

Departementet for Fiskeri, Fangst og Landbrug

Departementet for Erhverv og Arbejdsmarked

Departement for Familie, Kultur, Kirke og Ligestilling

Departementet for Sundhed

Departementet for Indenrigsanliggender, Natur og Miljø

Råstofdirektoratet

Udenrigsdirektoratet

Landslægeembedet

SIK

Grønlands Arbejdsgiverforening (GA)

KANUKOKA

KANUNUPE

NUSUKA

IMAK

Perorsaaſut Ilinniarsimasut Peqatigiiffiat (PIP)

AK

Center for Sundhedsuddannelser (Peqqissaanermik Ilinniarfik)

ASG (Akademikernes Sammenslutning i Grønland/ Ilinniagartuut Kattuffiat)

Ilisimatusarfik/Institut for Uddannelsesvidenskab

Socialpædagogisk Seminarium (Perorsaanermik Ilinniarfik)

Bedre Børneliv

Nanu Børn

ICC

Knud Rasmussenip Højskolia

Sulisartut Højskoliat
GU-Aasiaat
HTX, Sisimiut
GU-Nuuk
GU-Qaqortoq
HHX, Qaqortoq
Bygge- og Anlægsskolen
INUILI
Søfartsskolen
NI-Nuuk
NI-Qaqortoq
Sprogcenteret (Oqaatsinik Pikkorissarfik)
Fåreholderskolen
Fisker- og Fangerskolen
Kunstsikolen
KNAPK
MIPI
Avalak
KIK
Kisaq
Mælkebøtten
Sisimiut Friskole
Nuuk Internationale Friskole
Maniitsup Efterskolia
Efterskole Villads Villadsen

Der er i forbindelse med høringen modtaget høringssvar fra ASG, Departementet for Erhverv og Arbejdsmarked, Departementet for Finanser, Departementet for Sundhed, Landslægeembedet, Ilisimatusarfik, Mælkebøtten, Råstofdirektoratet, IKINN, Børnetalsmanden, IMAK og KANUKOKA, der samtidig har vedlagt høringssvar fra Kommuneqarfik Sermersooq og Kommune Kujalleq. Ilisimatusarfik har ligeledes vedlagt selvstændige høringssvar fra Inerisaavik og fra Ilinniarfissuaq.

Det kan i den forbindelse oplyses, at der har været generel tilslutning til forslaget bortset fra IMAK.

På baggrund af høringssvar fra Inerisaavik er en overgangsbestemmelse, der var angivet i den udgave af forslaget, der var i høring, udgået. Overgangsbestemmelsen havde til hensigt at påpege, at kvalitetsrapporten også kan indeholde fremadrettede oplysninger i form af eksempelvis vedrørende påtænkte initiativer, overvejelser, særlige problemstillinger m.m. Dette fremgår imidlertid allerede af bemærkningerne til forslagets § 49, stk. 2, hvorfor § 54, stk. 3, der henviste til skoleåret 2013/2014, nu er udgået.

Endvidere er der efter ønske fra KANUKOKA indsat et afsnit i de almindelige bemærkninger vedrørende spørgsmålet om små læringsmiljøer.

Samtidig har KANUKOKA ønsket, at bestemmelsen om kobling mellem by- og bygdeskoler affattes som en ”kan-bestemmelse”, således at kommunerne selv kan bestemme, hvornår der bør etableres et bedre samarbejde mellem en by- og en bygdeskole. Eftersom der er tale om en bestemmelse, der umiddelbart knytter sig til kommunalbestyrelsens arbejdsområde og som er et redskab for kommunerne, er det vurderet mest hensigtsmæssigt at indarbejde bemærkningen. Bestemmelsen er derfor nu affattet som en ”kan-bestemmelse”, således at kommunalbestyrelsen selv kan regulere spørgsmålet om nødvendigheden af et samarbejde.

Derudover har IMAK’s høringssvar bidraget med nogle rettelser i forslagets bemærkninger. Disse drejer sig om, at bemyndigelsen i § 30, stk. 1 er blevet anvendt, at der ikke længere er en skole i Pituffik, jf. bemærkningerne til § 41, stk. 1, og at lærerrepræsentanterne nu modtager vederlag for at deltage i skolebestyrelsen, jf. bemærkningerne til § 46. Endvidere er ”handicappede elever” i § 25, stk. 4 erstattet af ”elever med handicap” på baggrund af IKINN’s høringssvar. Samtidig er der indsat en tydeliggørelse af elever med særlige behov i form af et nyt nr. 6 i § 2, stk. 1 som følge af IKINN’s høringssvar.

Derudover har høringsvarerne udover enkelte præciseringer i bemærkningerne til forslaget ikke foranlediget ændringer. Der henvises for så vidt angår alle høringssvarerne til vedlagte bilag 1.

Bemærkninger til lovforslagets enkelte bestemmelser

Til § 1

Bestemmelsen er helt overvejende en videreførelse af § 1 i den gældende landstingsforordning. Det fremgår af bestemmelsen, at folkeskolen er en kommunal opgave, og at undervisningen er vederlagsfri. I forhold til betydningen af det forhold, at undervisningen er vederlagsfri henvises til forslagets § 10, stk. 5 og 6 sammenholdt med forslagets § 53, stk. 2-5. Idet folkeskolen udgør et 10-årigt undervisningsforløb, der begynder i det år, hvor barnet fylder 6 år, jf. § 31, stk. 1, er der ingen regler om aldersbegrænsning. Folkeskolen som begreb er endvidere fastsat ved, at skolen er for børn og unge, der er undergivet undervisningspligt. Henvisningen til § 31, stk. 3 skyldes den herved hjemlede mulighed for at fritage en elev for undervisning allerede efter 9 års undervisning, når særlige grunde taler for det.

Til § 2

Bestemmelsen er med enkelte tilføjelser en videreførelse af § 2 i den gældende landstingsforordning. Bestemmelsen har til hensigt at formulere et samlet overordnet formål, suppleret med et grundlag i form af en række mere konkrete principper som elevernes læring, undervisningen og skolens funktion. Disse skal danne det umiddelbare udgangspunkt for udformningen af undervisningen på de enkelte trin, formål for fag og fagområder og læreplanernes målspecifikationer, jf. § 14. Derudover suppleres bestemmelsen af artikel 29 i FN's konvention om barnets rettigheder.

Til stk. 1

Bestemmelsen angiver det helt overordnede formål med folkeskolens virksomhed. Der er som en nyskabelse tilføjet en henvisning i nr. 1 til barnets sociale baggrund, hvilket omhandler hensynet til social arv, som er beskrevet nærmere under de almindelige bemærkninger. Det fremhæves nu, at det overordnede formål med folkeskolens virksomhed skal realiseres uanset, hvilken social baggrund barnet kommer fra. Dernæst er der på baggrund af høringsvar fra IKINN indsat en tilføjelse i form af et nyt nr. 6. Selv om de 5 øvrige punkter kan antages også at omfatte elever med særlige behov, er det vurderet hensigtsmæssigt at tydeliggøre disse som målgruppe. De særlige behov knytter sig både til omsorgssvigt i hjemmet eller nedsat funktionsdygtighed som følge af fysisk eller psykisk handicap.

For så vidt angår nr. 2-6 skal det bemærkes, at formålet med folkeskolen knytter sig til mere end blot de traditionelle færdigheder, som typisk omhandler læsning, matematik, sprog m.m. og forhold som karakterer, test og nytteværdi i forhold til ungdomsuddannelser og konkurrencestyrke på arbejdsmarkedet. De i nr. 2-6 nævnte målsætninger relaterer sig i den forbindelse til en mere langsigtet evaluering i form af livsduelighed, som knytter sig til ønsket om at give eleverne afsæt til et meningsfuldt, hæderligt og værdigt liv som menneske blandt mennesker.

Til stk. 2

Stk. 2 er i idet hele en videreførelse af § 2, stk. 2 i den gældende landstingsforordning.

Bestemmelsen præciserer folkeskolens forpligtelse til at etablere et læringsmiljø, der fremmer elevens personlige og sociale udvikling. Bestemmelsen er således udtryk for folkeskolens dobbelte formål i den forstand, at eleven udover faglig dygtiggørelse også skal udvikle sig som menneske.

Til stk. 3

Bestemmelsen er en videreførelse af § 2, stk. 3 i den gældende landstingsforordning.

Bestemmelsen præciserer, at det er en central opgave for folkeskolen at give eleverne mulighed for at tilegne sig den grundlæggende viden og de færdigheder og udtryksformer, som er nødvendige for deres videre uddannelse og medvirken i samfundet i øvrigt. Med formulerin-

gen ”forberede sig til uddannelse” forstås også forberedelse til livslang læring. Med formuleringen ”forberedelse til erhverv” forstås også forberedelse til at virke som selvstændig, herunder fremme af den enkeltes iværksætterevner.

Til stk. 4

Bestemmelsen er en videreførelse af § 2, stk. 4 i den gældende landstingsforordning.

Bestemmelsen fastlægger, at det daglige samvær og arbejde på skolen skal medvirke til, at eleverne udvikler respekt for eget og andres værd, og at fremme ansvarsfølelse og samarbejdsevner.

Til stk. 5

Bestemmelsen er en videreførelse af § 2, stk. 5 i den gældende landstingsforordning.

Bestemmelsen understreger folkeskolens centrale rolle i, at eleverne udvikler deres sociale og kulturelle indsigt og færdigheder samt deres samfundsbevidsthed. Herved forstås ligeledes udvikling af evnen til at begå sig i et demokratisk samfund.

Med hensyn til angivelsen af forståelse af eget ansvar over for samfundets udvikling og dets samspil med naturen skal det bemærkes, at dette også omfatter spørgsmålet om en bæredygtig udvikling.

Til § 3

Bestemmelsen er ny.

Bestemmelsen forslås indsat med henblik på at kunne kvalitetsvurdere realiseringen af folkeskolens formål. Akkreditering bygger på kriterier, standarder og indikatorer, som Naalakkersuisut og kommunalbestyrelserne er blevet enige om at anvende. En gennemført akkreditering kan være det synlige og dokumenterbare tegn eller mærke over for omgivelserne på, at folkeskolen følger en systematisk kvalitetssikringsmodel.

Arbejdet med akkreditering kan tage afsæt i eksempelvis et kvalitetsbegreb, der omfatter organisatorisk, faglig og brugeroplevet kvalitet, hvor alle begreber kan være ligeværdige i forbindelse med beskrivelse og udvikling af den bedst mulige kvalitet.

I en akkrediteringsmodel indgår der f.eks. typisk niveauer i form af kriterier, som beskriver de værdier og principper, som er udtryk for den proces, hvor de interne arbejdsprocesser tilpasses, så opgaverne løses mere effektivt, hensigtsmæssigt og med højere kvalitet. Et andet niveau kan være standarder, som er generelle kvalitetsmål, der kan danne grundlag for afprøvning, dokumentation og evaluering, herunder i form af effektivvurdering. Som et tredje niveau

kan nævnes indikatorer, som er de valgte målbare variabler, der anvendes til at overvåge og vurdere kvaliteten. Herved forstås en vurdering af, om der er overensstemmelse mellem det, der gives udtryk for at ville gøre, og det, som der rent faktisk gøres. Akkreditering kan anvendes til at sikre kvaliteten i forhold til folkeskolens formål, ligesom akkreditering er et værktøj til at styrke, sikre og eksponere kvalitet. Der kan samtidig sættes fokus på en række centrale forhold. Det er dog en betingelse, at akkrediteringsmodellerne knytter sig overordnet til realiseringen af folkeskolens formål.

Til stk. 2

Der er tale om en bemyndigelsesbestemmelse, som kan anvendes til i bekendtgørelsesform at bestemme, hvilke nærmere områder, som akkrediteringen skal fokusere på, herunder i forhold til fastlæggelse af akkrediteringsmodeller. Herudover kan eksempelvis spørgsmålet om akkrediteringens hyppighed reguleres.

Til § 4

Bestemmelsen er helt overvejende en videreførelse af § 3 i den gældende landstingsforordning, som opdeler folkeskolen i 3 trin.

Bestemmelsen fastlægger en struktur, der skal sikre, at eleverne gennemgår et skoleforløb delt op i overskuelige enheder med afsluttende evalueringer efter hvert trin, jf. § 22, således at der løbende kan foretages en målrettet planlægning af skole- og læringsforløbet for den enkelte elev. Det kan hertil bemærkes, at yngstetrin består af 1.-3. klasse, mens mellemtrin udgøres af 4.-7. klasse, ligesom ældstetrin omfatter 8.-10. klasse.

Til § 5

Bestemmelsen er en delvis videreførelse af § 4 i den gældende landstingsforordning.

Til stk. 1

Bestemmelsen er en delvis videreførelse af § 4, stk. 1 i den gældende landstingsforordning.

Den beskrevne organisering af undervisningen i fagdelte og tværfaglige forløb er pædagogisk begrundet. Der lægges hermed op til en fleksibel planlægning af skoleåret med henblik på at skabe et dynamisk læringsmiljø. Desuden giver den mulighed for at tage hensyn til den enkelte elevs behov for udfordringer og støtte, og at give eleven de bedste muligheder for at tage medansvar for egen læring. Organiseringen af undervisningen skal samtidig gøre det muligt for eleven at involvere sig aktivt i planlægningen af egen læring og uddannelse.

Formuleringen om, at ”eleverne organiseres i klasser”, har til hensigt at fremhæve, at klassen er elevernes sociale forankring.

Overvejelserne i forbindelse med indsættelse af muligheden for holddannelse i den gældende landstingsforordning var navnlig, at der hermed kunne tages hensyn til, at eleverne lærer ved fælles produktive aktiviteter, hvor de elever, der allerede behersker en bestemt færdighed, kan hjælpe andre, der endnu ikke behersker færdigheden. Udgangspunktet for al undervisning skulle således relatere sig til den enkelte elevs behov og forudsætninger.

Erfaringerne har imidlertid påvist, at holddannelsesmuligheden i vid udstrækning er blevet benyttet til niveaudeling. Herved forstås opdeling af elever i forskellige grupper ud fra elevernes niveaumæssige forhold i stedet for f.eks. interesse. Det kan herudover dreje sig om såkaldte vanskelige elever og ikke-vanskelige elever, eller holddannelse ud fra sproglige eller faglige baggrunde m.m. Derfor foreslås det i bestemmelsens 2. pkt., at holddannelsen ikke må ske på grundlag af niveauforskelle. Dette antages at medføre en gunstig indflydelse i relation til at imødegå eventuelle negative virkninger af social arv. Det skal i den forbindelse understreges, at undervisningen skal ske på grundlag af undervisningsdifferentiering, hvilket ikke er tilfældet ved niveaudeling. Undervisningen skal således tilgodese alle elever, herunder også fagligt stærke elever. Det skal samtidig bemærkes, at bestemmelsen ikke forhindrer oprettelse af hold til modersmålsundervisning eller til supplerende undervisning.

Til stk. 2

Bestemmelsen hjemler adgang til fleksible holddannelser, hvilket navnlig kan være relevant i forhold til mindre skoler, herunder i bygderne. Henvisningen til elevernes aldersfordeling knytter sig til, hvis der kun er ganske få elever på enkelte klassetrin. Det vil i disse tilfælde både af pædagogiske hensyn og af hensyn til optimal udnyttelse af lærerkræfterne være hensigtsmæssigt, at eleverne vil kunne organiseres på tværs af trinnene.

I forhold til bestemmelsens 2. pkt. vedrørende det forhold, at holddannelserne ikke må være niveaubaserede, henvises til bemærkningerne til 2. pkt. i stk. 1.

Til stk. 3

Bestemmelsen er en videreførelse af § 4, stk. 3 i den gældende landstingsforordning.

Bestemmelsen fremhæver intentionerne om sproglig og social integration, jf. også bemærkningerne til § 9, stk. 1. Med formuleringen ”forholdsmæssig ligelig fordeling” menes der, at det samlede antal elever, der har grønlandsk som modersmål henholdsvis det samlede antal elever, der ikke har grønlandsk som modersmål, skal fordeles ligeligt på de enkelte klasser. For en skole, der på en bestemt årgang har i alt 40 elever, hvoraf 30 har grønlandsk som modersmål og 10 har andet modersmål, og hvor skolen etablerer 2 klasser, skal der således tilstræbes 2 klasser med 15 elever, der har grønlandsk som modersmål og 5 elever, der har andet modersmål. Det forudsættes i den forbindelse, at undervisningen skal kunne imødekomme begge elevgrupperes sproglige udgangspunkt.

Til § 6

Bestemmelsen er en videreførelse af § 5 i den gældende landstingsforordning og angiver det maksimale elevantal i en klasse. Antallet på 26 elever som det absolutte maksimum skal ses i lyset af, at denne klassestørrelse erfaringsmæssigt er den størst mulige, når klassen, skal udgøre den sociale forankring i elevernes hverdag på skolen.

Til § 7

Bestemmelsen er en videreførelse af § 6 i den gældende landstingsforordning og har som formål at fastlægge minimumstimetallet som en norm for hvert trin på grundlag af undervisningstimer a 60 minutter. At undervisningstiden beregnes på grundlag af klokketimer, er ikke ensbetydende med, at undervisningen nødvendigvis skal gives i lektioner af denne varighed. Skolerne vil selv i deres planlægning kunne fastlægge lektionslængden ud fra pædagogiske principper. På ældstetrinnet anføres mindste undervisningstid kun for de obligatoriske fag, idet 3. fremmedsprog er valgfrit. For elever, der vælger dette, vil mindstetimetallet således være højere. Det skal bemærkes, at undervisning efter § 16 og 17 om supplerende undervisning og modersmålsundervisning normalt ligger ud over det anførte minimumstimetal.

Til stk. 2

Bestemmelsen er en videreførelse af de hidtil gældende minimumstal.

Til stk. 3

Bestemmelsen skaber mulighed for, at der ved dannelsen af meget små hold efter en pædagogisk vurdering kan foretages en nedsættelse af timetallet i det eller de omhandlede fag eller fagområder. Det er den pædagogiske vurdering, der er afgørende for benyttelse af bestemmelsen, hvilket kan ses i lyset af, at alle eleverne er omfattet af samme læringsmål. Derfor kan bestemmelsen ikke finde anvendelse alene på baggrund af økonomiske forhold eller som følge af mangel på uddannede lærere.

Til stk. 4

Bestemmelsen betyder, at der i den fleksible planlægning skal sikres eleverne en jævn fordeling af undervisningstiden på dage og uger. Hensigten er at sikre, at der ikke sker en centring af undervisningstid på f.eks. enkelte lange undervisningsdage, mens andre dage er meget korte.

Til § 8

Bestemmelsen er stort set en videreførelse af § 7 i den gældende landstingsforordning og omhandler skoleårets omfang.

Til stk. 1

Det fremgår af bestemmelsen, at der som udgangspunkt skal vælges enten en 5-dages eller en 6-dages uge.

Til stk. 2

Eftersom der i praksis altid vælges en 5-dages uge, giver bestemmelsen skoler med en 5-dages uge mulighed for en mere fleksibel planlægning af det enkelte skoleår i forbindelse med brug af udefra kommende gæstelærere, særligt kursusforløb for eleverne og kursus m.v. for skolens lærere. Bestemmelsens sidste pkt. er begrundet i hensynet til elevernes og forældrenes muligheder for at planlægge.

Til stk. 3

På baggrund af ønsket om en fleksibel planlægning af skoleåret ud fra de lokale behov og muligheder, overlades det helt til kommunalbestyrelsen at vælge antallet af undervisningsuger, således at et 40-ugers skoleår ikke, som det var tilfældet før ikrafttrædelse af den gældende landstingsforordning, skal være normen, der kan fraviges. Med andre ord kan reglerne om mindste undervisningstid m.v. ikke fraviges.

Til stk. 4

Det fremgår, at Naalakkersuisut fastsætter den tidsmæssige ramme omkring undervisningsåret. Der er således mulighed for at fastsætte antallet af ferie- og fridage, ligesom Naalakkersuisut af hensyn til afholdelsen af afsluttende prøver vil kunne fastsætte sommerferiens begyndelsestidspunkt for alle prøveafholdende skoler. Bestemmelsen foreslås lovteknisk ændret, således at det tydeliggøres, at der er tale om en bemyndigelsesbestemmelse på grundlag af hvilken, der kan udstedes en bekendtgørelse. Bemyndigelsen i den gældende bestemmelse er i øvrigt udnyttet til at udstede Hjemmestyrets bekendtgørelse nr. 4 af 5. marts 2003 om ferieplan for folkeskolens elever.

Til § 9

Bestemmelsen er en gengivelse af § 8 i den gældende landstingsforordning og vedrører undervisningssproget i folkeskolen. Det grønlandske sprogs status som hovedsprog er ikke ændret, men af hensyn til elevernes behov for sprogkundskaber i det videre uddannelsesforløb er det fundet hensigtsmæssigt allerede i folkeskolen at inddrage flere sprog som undervisningssprog.

Til stk. 1

Angivelse af både grønlandsk og dansk som undervisningssprog sikrer, at der for begge sproggrupper tages udgangspunkt i deres modersmål. Samtidig vil anvendelsen af begge sprog i undervisningen give dem bedre mulighed for at tilegne sig fremmedsproget.

Bestemmelsen indebærer en forpligtelse til i passende omfang at gøre brug af begge sprog i undervisningen i forhold til alle elever uanset deres sproglige baggrund med henblik på elevernes tilegnelse af sprogene. Det er således ikke hensigten, at undervisningen skal gennemføres fuldt tosproget, men at sprogbrugen i undervisningens tilpasses den enkelt elevs og elevgruppes sproglige forudsætninger og behov.

Brugen af både grønlandsk og dansk som undervisningssprog indebærer ikke kun, at lærer og elever anvender sprogene i samtale i undervisningssituationen, men vil også i høj grad omfatte inddragelse af undervisnings- og informationsmaterialer på begge sprog. Dette betyder samtidig, at lærere, der ikke behersker det ene sprog i tilstrækkeligt omfang til at anvende det som egentligt undervisningssprog, alligevel vil være i stand til herigennem at inddrage det pågældende sprog i deres undervisning.

Der lægges samtidig op til en fortsættelse af det gældende princip om integration af grønlandssprogede og ikke-grønlandssprogede elever, jf. § 5, stk. 3. Indplaceringen af både grønlandsk og dansk som undervisningssprog vil tilgodese begge sproggrupper og give gode muligheder for en balanceret sproglig integration for alle elever. Til elever, der er flyttet til landet og ikke har forkundskaber i grønlandsk, vil der desuden blive tilbudt supplerende undervisning i grønlandsk, jf. § 16, stk. 1, nr. 3. Endelig vil der fortsat være mulighed for at give elever med et andet modersmål end grønlandsk eller dansk undervisning i dette, jf. § 17.

Til stk. 2

Det fremgår af bestemmelsen, at også engelsk kan benyttes som undervisningssprog. Hensigten er at give eleverne mulighed for at tilegne sig sproget ved at anvende det i praksis også uden for den egentlige engelskundervisning. Her gælder det også, at anvendelse af engelsksproget materiale er at betragte som inddragelse af sproget som undervisningssprog. Det skal i øvrigt bemærkes, at engelsk er et obligatorisk sprog, som er skemalagt fra 4. klasse.

Til § 10

Bestemmelsen er i det hele en gengivelse af § 9 i den gældende landstingsforordning og omfatter undervisningens indhold på alle 3 trin.

Til stk. 1

Bestemmelsen afgrænser de fagområder, der undervises i gennem hele skoleforløbet.

Det fremgår af bestemmelsens nr. 1, at antallet af sprog suppleres med et 3. fremmedsprog, som skal tilbydes, jf. bemærkningerne til § 12. Anvendelse er betegnelsen ”3. fremmedsprog” skal ses i lyset af, at grønlandsk er landets officielle sprog, jf. § 20 i lov nr. 473 af 12. juni 2009 om Grønlands Selvstyre, ligesom dansk i henhold til § 3, stk. 3 i inatsisartutlov nr. 7 af 19. maj 2010 om sprogpolitik kan anvendes i offentlige forhold. Det skal hertil bemærkes, at

Selvstyreloven ikke som den tidligere Hjemmestyrelov indeholder bestemmelser om, at der skal undervises i dansk. Det fremgår dog af bemærkningerne til Selvstyrelovens § 20, at det er de grønlandske myndigheders opfattelse, at beherskelsen af flere sprog i et dynamisk og stadig mere globaliseret samfund er af stor vigtighed. Derfor undervises der også i andre sprog med henblik på at opkvalificere grønlandske elever til videreuddannelse og beskæftigelse både i og uden for Grønland. På den baggrund opfattes dansk og engelsk i forhold til grønlandsk som 1. og 2. fremmedsprog.

I forhold til nr. 2 kan det nævnes, at faget samfundsfag indeholder kultur, historie, samfundslære og kulturgeografi, ligesom læreplanerne, jf. § 14, stk. 2 giver mulighed for at undervise særskilt i de enkelte deldiscipliner på ældstetrinnet.

For så vidt angår nr. 3 skal det bemærkes, at faget naturfag omfatter fysisk og kemi, biologi, naturgeografi, astronomi og teknologi, ligesom der på ældstetrinnet indgår fagdelt undervisning i hoveddisciplinerne, jf. § 13, stk. 2.

Nr. 3 omhandler matematik, der er et såkaldt værktøjsfag, i den forstand at faget kan anvendes til at løse opgaverne i andre fag som f.eks. naturfag eller statistik i samfundsfag. Dårlig indlæring i forhold til matematik kan derfor få en negativ afsmitningseffekt i forhold til det, der læres i andre fag. Faget går i øvrigt igen som støtteredskab i en række erhvervsbrancher, eksempelvis indenfor teknologisk prægede brancher som f.eks. ingeniørvirksomhed m.m. Det blev i øvrigt i forbindelse med Inerisaaviks midtvejsevaluering af folkeskolen nævnt, at der er betydelige problemer netop i relation til matematik, hvilket fremgik af resultaterne ved de afsluttende evalueringer. Det blev i forlængelse heraf anført, at Inerisaavik derfor havde besluttet at iværksætte en analyse med henblik på at undersøge problemstillingen, herunder belyse, hvilke faktorer, der bevirker, at resultaterne i de afsluttende evalueringer på nogle skoler er gode.

Personlig udvikling i nr. 4 er et fagområde, der blev introduceret i forbindelse med folkeskolereformen i 2002 ud fra ønsket om, at eleverne får styrket deres selvværd, lærer at tage medansvar for og arbejder målrettet med deres egen udvikling og uddannelse. Samtidig tilvejebringes redskaber til at forstå sig selv og andre. Faget omfatter emner som seksualoplysning, sundhedslære, familiekundskab, oplysning om nydelses- og rusmidler, uddannelses- og erhvervsorientering, arbejdskendskab, ligesom faget også involverer psykologiske og sociale emner samt elevens arbejde med personlig planlægning.

De lokale valgfag i nr. 5 har til hensigt at sikre eleven en alsidig undervisning i de praktisk-musiske fag, som kan omfatte en bred vifte af aktiviteter som for eksempel musik, drama, dans, billedkunst, foto, medier, keramik, håndarbejde, skindbehandling og syning, sløjd og husflid, husgerning, kajak- og hundeslædebygning, sejlads, fiskeri og fangst samt traditionelle og moderne idræts- og sportsgrene. Desuden vil lokale valg inddrage alderssvarende kulturelle, sociale og erhvervsrettede aktiviteter uden for skolen som en del af lærerens læring. Det er

hensigten i videst mulig omfang at udnytte lokale muligheder og ressourcepersoner i denne del af undervisningen. Det kan f.eks. omhandle svømning, hvor der er en svømmehal, eller skiløb, hvis der er ansat en lærer, som kan undervise i det, og de lokale forhold tillader det. På de mindre årgange vil de lokale valg i vid udstrækning være skolens valg, mens der efterhånden lægges mere vægt på elevernes individuelle ønsker.

Til stk. 2

Det præciseres, at den praktisk-musiske dimension skal inddrages i alle fag og fagområder. Dette er fortrinsvis pædagogisk begrundet ud fra den betragtning, at al læring uanset faget understøttes af praktisk og musisk virksomhed, og at al faglig aktivitet i sig selv indeholder et praktisk og musisk element. Den praktiske-musiske dimension forsøges indarbejdet i læreplanerne for de enkelte fag.

Til stk. 3

Bestemmelsen betyder, at eleverne skal lære at anvende IT i praksis som et redskab i undervisningen i alle fag. IT indgår i næsten alle sammenhænge i uddannelser, erhvervslivet og samfundslivet i øvrigt, hvilket skal afspejles i skolens undervisning. Arbejdet med IT inddrages ligeledes i læreplanerne for de enkelte fag.

Til stk. 4

Bestemmelsen præciserer, at der i en del af undervisningstiden skal anvendes andre organisationsformer end den traditionelle fagdelte klasseundervisning. Begrundelsen herfor er dels, at eleverne skal lære en bred vifte af arbejds- og samarbejdsformer, dels at de skal opnå forståelse for sammenhængene mellem de enkelte fag og gives mulighed for at fordybe sig i bestemte områder.

Til stk. 5 og 6

Bestemmelserne omfatter undervisning, der fysisk afvikles uden for skolen på grundlag af rejseaktiviteter. Det kan dreje sig om f.eks. sprog- eller udvekslingsrejser arrangeret for hele klasser eller hold, hvor undervisningen foregår som et integreret led i arrangementet. Der er derfor almindelig mødepligt for eleverne. I særlige tilfælde kan en skoleleder imødekomme en ansøgning om, at en elev ikke deltager. Dette kan eksempelvis ske på baggrund af ganske særlige personlige eller familiemæssige forhold. I så fald tilrettelægger skolen anden undervisning i perioden. Kommunalbestyrelsen fastsætter nærmere mål og rammer, herunder også økonomiske rammer, for skolernes virksomhed, jf. § 43, stk. 1, 2. pkt. og § 43, stk. 2. Dette indebærer, at kommunalbestyrelsen også sætter rammer for, i hvilket omfang den enkelte skole kan organisere og tilrettelægge dele af undervisningen som ekskursioner, lejrskoler og skolerejser. Dette vil være en del af skolens plan for undervisningen for skoleåret, som skolebestyrelsen efter § 47, stk. 3 skal godkende. Betalingsspørgsmålet reguleres af § 53, stk. 2-5.

Til stk. 7

Bestemmelsen regulerer muligheden for at tilbyde eleverne deltagelse i aktiviteter før og efter den obligatoriske undervisning. Aktiviteterne skal være planlagt med henblik på opfyldelsen af på forhånd fastsatte pædagogiske mål og skal støtte og udgøre et supplement til den obligatoriske undervisning. Eksempelvis kan aktiviteterne give eleverne mulighed for at fordybe sig inden for det praktisk-musiske område, ligesom der kan være tale om støtte til hjemmearbejde m.v. Bestemmelsen skaber således ikke hjemmel til at etablere skolepasningsordninger. Bestemmelsen skal således alene sikre, at der gives mulighed for at tilbyde eleverne et tilbud med kvalitet i timerne før og efter den obligatoriske undervisning. Med bestemmelsen er der desuden ikke tilsigtet indskrænkninger i de tilbud, der kan ydes med hjemmel i fritidslovgivningen.

Bestemmelsen blev indsat i forbindelse med den seneste folkeskolereform, hvor hensigten var at erstatte skolepasningsordninger, hvor børnene blev anbragt efter endt undervisning, med pædagogisk tilrettelagte frivillige aktiviteter. Bestemmelsen betyder, at skoler, der har valgt at tage den 6. hverdag i brug, ikke kan tilbyde eleverne deltagelse i frivilligt tilrettelagte aktiviteter den dag. Dette begrundes med, at der ikke vurderes at være behov for også at have børnene efter endt skole om lørdagen, idet forældrene antages at have fri om lørdagen.

Til § 11

Bestemmelsen er overvejende en videreførelse af § 10 i den gældende landstingsforordning og angiver de fagområder, der undervises i på yngstetrinnet. Det er dog tilføjet i bestemmelsens stk. 1, at yngstetrinnet skal ses om en videreudvikling af de dagtilbud, der ydes på førskoleområdet, hvilket er sket med henblik på at fremhæve sammenhængen mellem førskole- og folkeskoleområdet.

Fagfordelingen på trinene reguleres af læreplaner, som udstedes i medfør af § 14, stk. 2.

Til stk. 2

Det er hensigten, at undervisningen på yngstetrinnet i vid udstrækning tilrettelægges ikke-fagdelt blandt andet som tværfaglige, emneorienterede og projektorgeriserede forløb, jf. § 10, stk. 4.

Princippet i organiseringen af det faglige indhold er, at der på de mindre årgange undervises i brede integrerede fagområder, som op gennem skoleforløbet deles op i stadig mere afgrænsede fagområder og fag. Vejledninger om og anvisninger på dette vil blive indarbejdet i læreplanerne.

Med hensyn til nr. 1 skal det bemærkes, at undervisningen i grønlandsk og dansk påbegyndes allerede på 1. årgang.

I læreplanen for grønlandsk er der bestemmelser vedrørende undervisning i grønlandsk af ikke-grønlandsksprogede elever, ligesom der i læreplanen for dansk er taget højde for undervisning i dansk af dansksprogede elever.

Undervisningen i religion og filosofi, jf. nr. 2, vil på yngstetrinnet hovedsageligt tage udgangspunkt i kristendomskundskab og samtaler om dagligdags moralske spørgsmål. På mellemtrinnet vil undervisningen desuden også omfatte indblik i andre religioner end den kristne samt generelle filosofiske, etiske og moralske spørgsmål, mens den på ældstetrinnet tillige vil omfatte ikke-religiøse filosofier og verdensopfattelser.

Betegnelsen religion og filosofi erstatter de tidligere anvendte betegnelser i form af kristendomskundskab og religion. Dette skete i forbindelse med den forrige reform af folkeskolen i 1997, hvor det blev anført, at der ikke hermed blev tilsigtet en nedprioritering af undervisningen i kristendomskundskab, men en udvidelse af fagets område og perspektiv.

Med hensyn til undervisningen i samfundsfag og naturfag, som begge er angivet i bestemmelsens nr. 2, henvises til bemærkningerne til § 10.

Med hensyn til undervisningen inden for fagområderne personlig udvikling i nr. 4 og lokale valg i nr. 5 henvises ligeledes til bemærkningerne til § 10.

Der foretages ikke, som det var tilfældet før den seneste folkeskolereform, en linjedeling af eleverne på de ældste årgange. Den enkelte elevs behov for udfordringer tilgodeses gennem undervisningens planlægning i samråd med eleven.

Til stk. 3

Bestemmelsen omhandler tilrettelæggelse af sprogudviklende kreative aktiviteter i andre sprog, herunder engelsk og andre fremmedsprog. Formålet med disse aktiviteter, som f.eks. kan være sange og lege, er at vænne eleverne til at lytte til og eksperimentere med andre sprog end dem, de modtager egentlig undervisning i. Det er samtidig præciseret i bestemmelsens 2. pkt., som er ny, at undervisningen også kan gennemføres som egentlig sprogundervisning i andre sprog. Herved forstås, at man i stedet for at tage udgangspunkt i bestemte kreative aktiviteter med inddragelse af et fremmedsprog, gennemfører undervisningen som egentlig sprogundervisning.

Til § 12

Bestemmelsen er overvejende en gengivelse af § 11 i den gældende landstingsforordning og angiver de fagområder, der undervises i på mellemtrinnet. Der henvises i den forbindelse til bemærkningerne til § 11. Dog er det tilføjet, at der også skal ske en vejledningsindsats allerede for mellemtrinnet.

Det kan dog bemærkes, at undervisningen i engelsk starter på 4. årgang, ligesom der fra 8. årgang skal tilbydes undervisning i et 3. fremmedsprog. Dette kan være tysk eller fransk, men også andre sprog kan tilbydes, i den udstrækning de nødvendige lærerkræfter kan tilvejebringes. Om baggrunden for anvendelsen af formuleringen "3. fremmedsprog" henvises til bemærkningerne til § 10, stk. 1.

Til stk. 2

Bestemmelsen er udtryk for, at der ligeledes kan undervises i andre sprog.

Til stk. 3

Bestemmelsen er indsat på baggrund af ønske herom fra KANUKOKA, således at eleverne allerede på mellemtrinnet vejledes i uddannelses- og erhvervsvalg.

Til § 13

Bestemmelsen er overvejende en gengivelse af § 12 i den gældende landstingsforordning bortset fra, at bestemmelsen forslås suppleret af vejledningsforpligtelsen i stk. 3.

Til stk. 1

Der henvises i det hele til bemærkningerne til § 11.

Til stk. 2

Bestemmelsen betyder, at selv om der undervises i naturfag på alle 3 trin, skal der særskilt undervises i de i bestemmelsen fra naturfag udskilte fag. Dette betyder, at naturfag er placeret gennem hele folkeskoleforløbet, hvor det i klasserne 1-7 drejer sig om naturfag, mens det i klasserne 8-10 drejer sig om naturgeografi, biologi og fysisk/kemi.

Til stk. 3

Bestemmelsen er ny. Der henvises i den forbindelse til det under de almindelige bemærkninger anførte. Det er her angivet, at det allerede fremgår af læreplanerne for ældstetrinnet under kategorien "uddannelse og erhverv", at der skal vejledes om uddannelse og erhverv. Herudover reguleres vejledningspligten også af § 37, stk. 4 i Hjemmestyrets bekendtgørelse nr. 16 af 24. juni 2003 om trinmål samt fagformål og læringsmål for folkeskolens fag og fagområder.

Vejledningspligten foreslås imidlertid nu indsat i selve lovgivningen bl.a. med henblik på at fremhæve bestemmelsens vigtighed. Bestemmelsen betyder, at der ikke kun skal vejledes generelt om fremtidige uddannelses- og erhvervsvalg, idet vejledningen skal forholde sig individuelt til den enkelte elevs konkrete uddannelses- og erhvervsmuligheder, herunder med inddragelse af elevens egne ønsker, behov og interesser.

Til § 14

Bestemmelsen er overvejende en videreførelse af § 13 i den gældende landstingsforordning om folkeskolen.

Til stk. 1

Bestemmelsen er en videreførelse af den gældende landstingsforordnings § 13, stk. 1, dog således at der lovteknisk er indsat ordet ”regler”. Dette er sket med henblik på at præcisere, at der er tale om en bemyndigelsesbestemmelse på grundlag af hvilken, Naalakkersuisut i bekendtgørelsesform kan fastlægge de overordnede formål med undervisningen på hvert trin og formålet med de i § 10, stk. 1-3, nævnte fag og for de i § 10, stk. 1, nr. 4 og 5 nævnte fagområder. Den gældende bemyndigelsesbestemmelse er i øvrigt blevet udnyttet til at udstede Hjemmestyrets bekendtgørelse nr. 16 af 24. juni 2003 om trinformål samt fagformål og læringsmål for folkeskolens fag og fagområder. Bekendtgørelsen er grundlaget for folkeskolens arbejde med fag og fagområder, ligesom bekendtgørelsen er et pædagogisk redskab for skolerne, lærernes, elevernes og hjemmenes samarbejde om folkeskolens virksomhed.

Bemyndigelsesbestemmelsen skal således anvendes til at regulere trinformål, fagformål og læringsmål. Ved trinformål forstås de overordnede formål for undervisningen på de enkelte trin. Trinformålene kan opdeles i 5 sideordnede kategorier, der omhandler viden og færdigheder, personlige kompetencer, sociale og samfundsmæssige kompetencer, lærings- og arbejdskompetencer samt elevens fremtidige uddannelses- og erhvervsvalg.

Fagformål omhandler formålet med undervisningen inden for de enkelte fag og fagområder gennem hele skoleforløbet. Disse kan opdeles i 4 sideordnede kategorier, der omhandler viden og færdigheder, den personlige dimension, den sociale dimension samt den kulturelle og samfundsmæssige dimension. Det skal i den forbindelse tilføjes, at den personlige dimension tager udgangspunkt i elevens egen udvikling og knytter sig til personlige egenskaber som selvværd og forståelse for andre mennesker og f.eks. kendskab til egne kompetencer og begrænsninger. Den sociale dimension sigter derimod til elevens samspil med andre, om evnen til at fungere i fællesskaber, herunder i relation til ansvar og forpligtelser, værdier, og i forhold til venskaber. Herudover relaterer den kulturelle og samfundsmæssige dimension sig navnlig til kendskab og forståelse af egen kultur og det omgivende samfund.

Ved læringsmål forstås målspecifikationer for de enkelte fag og fagområder. Disse angiver den viden og de færdigheder, som eleverne forventes at have tilegnet sig ved afslutningen af de 3 trin. Læringsmålene er opdelt i deldiscipliner, ligesom de danner grundlag for den løbende og den centralt fastsatte evaluering.

Naalakkersuisut skal i bekendtgørelsesform sikre fastsættelse af overordnede formål for undervisningen på de enkelte trin, således at hvert trin skal gives sin alderssvarende pædagogiske profil med klare overgange til de følgende trin, ligesom disse formål i forlængelse heraf skal danne det overordnede udgangspunkt for den afsluttende evaluering efter hvert trin, jf. § 22, stk. 3 og 4.

Til stk. 2

Bestemmelsen omhandler læreplaner, som er bindende for alle skoler hvad angår de centralt fastsatte fag. Det er samtidig blevet præciseret, at læreplanerne også indeholder en angivelse af fagfordelingen. Den lokale indflydelse udøves i skolerne i form af skolernes egne tillæg til disse og skolernes egne læreplaner for de lokale valg, jf. § 47, stk. 9. Læreplanerne udarbejdes i praksis af Inerisaavik, som ligeledes løbende udvikler læreplanerne og udsender vejledninger til brug for udarbejdelse af lokale læreplaner.

Til § 15

Bestemmelsen er i det hele en videreførelse af § 14 i den gældende landstingsforordning og omhandler specialundervisning.

Ved specialundervisning forstås tilbud til elever, som ikke kan undervises sammen med de øvrige elever i klassen. Dette kan skyldes, at eleven har vanskeligheder ved at lære, ligesom det kan relatere sig til psykiske eller sociale forhold.

Hensigten med specialundervisningen er at hjælpe eleven med at få optimeret udbyttet af sin skolegang.

Det skal samtidig bemærkes, at forslaget ligesom den gældende landstingsforordning ikke skelner udtrykkeligt mellem almindelig og vidtgående specialundervisning. Dette skyldes, at den almindelige specialundervisning udgik som begreb i forbindelse med den seneste skolereform i 2002. Baggrunden herfor var en antagelse om, at undervisningen kunne differentieres tilstrækkeligt ved dannelse af mindre hold. Ikke desto mindre er den almindelige specialundervisning blevet bibeholdt på mange skoler i en eller anden form.

Den vidtgående specialundervisning er nu også overgået til at være en kommunal opgave, ligesom specialundervisning efter forslaget nu omhandler specialundervisning som sådan. Der er således ikke tale om en afskaffelse af begrebet almindelig specialundervisning. Elever, der har et konstateret behov herfor, skal således fortsat modtage en sådan undervisning, selv om formuleringen af bestemmelsens stk. 1 implicerer, at elever med behov for almindelig specialundervisning kan modtage sådan specialundervisning inden for rammerne af den almindelige undervisning ud fra elevernes behov og eventuelle periodevise koncentrerede kursusforløb, når dette skønnes hensigtsmæssigt.

Til stk. 1

Bestemmelsen definerer målgruppen for specialundervisning.

Formuleringen implicerer, som nævnt ovenfor, at der er tale om elever, hvis behov ikke kan varetages inden for den almindelige undervisning. Bestemmelsen retter sig således mod elever, som har indlæringsvanskeligheder, hvad enten disse er socialt, fysisk eller psykisk betingede.

Det kan dreje sig om elever med generelle vanskeligheder i form af massive indlæringsvanskeligheder, som kan relatere sig til hjerneskader, mental retardering eller forsinket udvikling, ligesom det kan omhandle indlæringsvanskeligheder, som primært er begrundet i faglige vanskeligheder. Herudover kan det dreje sig om elever med læse- og stavevanskeligheder. Det kan endvidere omhandle elever med tale- og sprogvanskeligheder, eventuelt med andre vanskeligheder i form af adfærdsforstyrrelser eller faglige vanskeligheder, ligesom det kan dreje sig om elever, der er diagnosticeret inden for autismspektret og elever med kontaktvanskeligheder og stort behov for struktur og forudsigelighed.

Målgruppen kan ligeledes omfatte elever med adfærdsvanskeligheder, der f.eks. kan være neurologisk eller socialt betinget eller elever med omsorgssvigt. Herved forstås elever, der ikke nødvendigvis har problemer af adfærdsmæssig karakter, men som ikke har fået deres basale behov dækket under deres opvækst.

For så vidt angår den konkrete bistand, der ydes, omfatter dette gennemførelse af pædagogisk-psykologiske undersøgelser og vurderinger, herunder pædagogiske undersøgelser, rådgivning af forældre og lærere, fremsættelse af specialpædagogiske foranstaltninger, registrering af individuelle udviklingsplaner og -rapporter, hvori bl.a. udbyttet af specialundervisningen skal vurderes. Herudover er der tale om at sikre tilbagemeldinger i forhold til udviklingsrapporter og gennemførelse af samtaler med elever og forældre, der søger pædagogisk-psykologisk rådgivning. De nærmere tiltag fremgår af Hjemmestyrets bekendtgørelse nr. 22 af 23. juli 1998 om folkeskolens specialundervisning og anden specialpædagogisk bistand.

Det skal samtidig bemærkes, at også den Pædagogisk-psykologiske Rådgivning (PPR) nu er overgået til kommunalt regi, jf. § 38, stk. 1, nr. 4 og forslaget almindelige bemærkninger under afsnittet vedrørende gældende ret. Disse PPR-kontorer har ansatte psykologer og specialundervisningskonsulenter, der beskæftiger sig med observationer, undersøgelser og rådgivning vedrørende enkelte børn, hvilket typisk sker i samarbejde med skolerne.

Formålet med specialundervisningen og anden specialpædagogisk bistand er at skabe de bedste muligheder for, at eleven kan deltage i klassens undervisning i de tilfælde, hvor dette tjener elevens tarv og at fremme elevens udvikling i overensstemmelse med, hvad der ellers iverksettes

gælder efter forslaget. Herudover er det et grundlæggende formål at støtte eleven ved overgangen fra skole til samfundet, herunder i forhold til uddannelses- og erhvervsmuligheder.

Til stk. 2

Bestemmelsen knytter sig til elever, der går på skoler, som af navnlig ressourcemæssige årsager ikke er i stand til at yde den fornødne hjælp i henhold til stk. 1. Disse elever kan herefter overflyttes til elevhjem m.v., hvor der eksempelvis kan være mulighed for heldagsskole, hvis dette skønnes formålstjenstligt.

Til stk. 3

Der er tale om en bemyndigelsesbestemmelse som er en gengivelse af den tilsvarende bemyndigelsesbestemmelse i den gældende landstingsforordnings § 14, stk. 3. Bemyndigelsen er udnyttet i den forstand, at området er reguleret af Hjemmestyrets bekendtgørelse nr. 22 af 23. juli 1998 om folkeskolens specialundervisning og anden specialpædagogisk bistand, som imidlertid blev udstedt før ikrafttrædelse af den gældende landstingsforordning. Bekendtgørelsen blev således opretholdt ved den seneste folkeskolereform.

Bemyndigelsesbestemmelsen kan benyttes til at præcisere formål og indhold i relation til specialundervisningen og den anden specialpædagogiske bistand, herunder i forhold til anvendelse af materialer og hjælpemidler, ligesom der kan fastsættes regler om omfang, iværksættelse, forløb, herunder om indstillinger og henvisninger til specialundervisning om til pædagogisk psykologiske undersøgelser. Derudover kan det reguleres, hvornår der skal ske ændringer, herunder ophør af specialundervisning og af den specialpædagogiske bistand, ligesom der kan fastsættes særlige regler i relation til elevens flytning til anden skole eller skolegangens ophør.

Det fremgår samtidig af bestemmelsens henvisninger til øvrige bestemmelser i forslaget, at bemyndigelsen kan benyttes til at fastsætte undtagelser fra forslagets regler om undervisningstid, skoleårets længde, undervisningens indhold og organisering på de 3 trin, læreplaner og evalueringsregler.

Til § 16

Bestemmelsen består af en gengivelse af § 15 i den gældende landstingsforordning og omhandler ekstraundervisning udover den almindelige undervisning.

Til stk. 1

Bestemmelsen angiver en opdelt beskrivelse af målgrupperne for den supplerende undervisning, ligesom bestemmelsen er affattet som en forpligtelse til at sikre målgruppen den fornødne ekstraundervisning. Dette inkluderer ligeledes elever, der kommer fra bygdeskoler, hvor fagskolens fagkreds ikke har kunnet udbydes i fuldt omfang. Elever, der kommer udefra senere i skoleforløbet, modtager supplerende undervisning i grønlandsk i henhold til nr. 3, ligesom

elever, der kommer udefra, og som har et andet modersmål end grønlandsk eller dansk eksempelvis vil modtage supplerende undervisning i dansk efter bestemmelsens nr. 2. Supplerende undervisning efter denne bestemmelse vil almindeligvis ligge uden for elevernes mindste undervisningstid, jf. § 7.

Med formuleringen "midlertidigt" er det tilsigtet markeret, at der ikke er tale om elever, der har permanente vanskeligheder ved at følge den almindelige undervisning. Vurderingen af, om der er tale om midlertidige vanskeligheder, skal ses i sammenhæng med årsagerne til vanskelighederne. Er der således tale om ydre omstændigheder, i modsætning til forhold, der er relateret til elevens evner, tilsiger det således supplerende undervisning. Der kan derimod ikke sættes rammer for varigheden af den supplerende undervisning, idet den skal afpasses efter den pågældende elevs behov. Den supplerende undervisning er i øvrigt omfattet af det generelle tilsyn, som gælder for den almindelige undervisning.

Til stk. 2

Der er tale om en bemyndigelsesbestemmelse, som er videreført fra den gældende landstingsforordning. Bemyndigelsen er ikke blevet udnyttet til at udstede en bekendtgørelse om supplerende undervisning. Bestemmelsen kan benyttes til at fastsætte regler om den supplerende undervisnings omfang, iværksættelse, forløb, m.v.

Til § 17

Bestemmelsen er i det hele en videreførelse af § 16 i den gældende landstingsforordning.

Bestemmelsen er udformet som en såkaldt "kan-bestemmelse", hvilket skyldes dels, at målgruppen antages at være meget lille, ligesom realiseringen af bestemmelsens indhold forudsætter, at det er muligt at finde kvalificerede undervisere. Tilstedeværelsen af kvalificerede undervisere vil imidlertid ikke i sig medføre krav om undervisning i det pågældende fremmedsprog. Bestemmelsen betyder heller ikke, at kommunalbestyrelsen på eget initiativ skal søge kvalificerede undervisere i relevante fremmedsprog. Bestemmelsen åbner således ikke op for undervisning i hvilket som helst sprog.

§ 18

Bestemmelsen er en delvis videreførelse af § 17 i den gældende landstingsforordning, idet den gældende bestemmelses stk. 4 er blevet indarbejdet i § 19, stk. 1.

Til stk. 1

Bestemmelsen gør opmærksom på, at den nærmere tilrettelæggelse af undervisningen, herunder i forhold til materialer, pensum, samt selve den måde undervisningen foregår på, skal ske i overensstemmelse med §§ 2 og, 10-13, i henhold til, hvad der er fastsat på baggrund af § 14

og med udgangspunkt i den løbende evaluering. I bestemmelsens 2. pkt. gøres der opmærksom på, at der i samme forbindelse skal tages individuelle hensyn til hver enkelt elev, hvilket er en af Atuarfitalaks målsætninger. Den varierende undervisning vil i øvrigt skulle beskrives i kvalitetsrapporten.

Til stk. 2

Bestemmelsen præciserer, at det er lederens ansvar at sikre, at undervisningen rummer udfordringer for alle elever. Bestemmelsen svarer i øvrigt til anbefaling om samme afgivet af Skatte- og Velfærdskommissionen i forbindelse med sidstnævntes anbefaling om præcisering af lederens ansvar. Skatte- og Velfærdskommissionen anbefalede i den forbindelse en præcisering af, at det er lederens ansvar pædagogisk at rådgive lærerne og fordele arbejdet, så undervisningen kan planlægges og tilrettelægges, således at den rummer udfordringer for alle elever og udnytter de tilgængelige ressourcer bedst muligt. Eftersom dette ansvar allerede er fastlagt, jf. den gældende bestemmelse, videreføres denne uden ændringer.

Til stk. 3

Bestemmelsen omhandler inddragelse af eleven i forbindelse med tilrettelæggelse af undervisningen. Planlægningen af undervisningen skal således ske i samarbejde mellem læreren og den enkelte elev og grupper af elever.

Til § 19

Bestemmelsen er en delvis videreførelse af den gældende landstingsforordnings § 17, stk. 4 og regulerer udarbejdelse af handleplaner for hver elev.

Til stk. 1

Alle elever skal i samråd med deres lærere regelmæssigt udarbejde handleplaner vedrørende deres videre skole- og uddannelsesforløb. Hensigten hermed er at sikre, at eleverne arbejder bevidst med deres egen udvikling og læring og gøres bevidste om deres medansvar herfor.

Det er væsentligt, at handleplanerne udarbejdes med afsæt i den enkelte elevs forudsætninger.

Endvidere skal handleplanen indgå som et redskab i den løbende evaluering af elevens udbytte af undervisningen og forældrenes underretning om skolens syn herpå, jf. § 22, stk. 1 og 2.

Til stk. 2

Bestemmelsen er ny og omhandler krav til indhold af handleplaner.

Handleplaner er først og fremmest fremadrettet modsat f.eks. de i § 20 nævnte elevmapper, der i øvrigt også forudsættes at være bredere. Herved forstås, at elevmapperne forudsættes at indeholde en række baggrundsoplysninger, hvilket ikke vil have været tilfældet for så vidt

angår handleplaner. Handleplaner består således af en angivelse af en række initiativer, som skal søges realiseret. Handleplanerne skal således til enhver tid beskrive, hvilken indsats der skal præsteres for at realisere de ønskede målsætninger for den enkelte elev. Handleplanerne skal herudover beskrive eksempelvis tidsforløb og eventuelle særlige behov og tiltag, der anses for nødvendige for at indfri målsætningerne. Disse kan omhandle særlige tiltag, herunder anvendelse af f.eks. hjælpemidler m.v.

Der er i øvrigt intet til hinder for, at handleplanerne kan indgå i elevmapperne.

Til § 20

Bestemmelsen er ny og foreslås indsat i forlængelse af Skatte- og Velfærdskommissionens anbefaling herom.

Formålet med oprettelse af elevmapper er at sikre instrumenter, der i højere grad understøtter en kontinuerlig indsats for socialt udsatte børn.

Hensigten er, at elevmapperne skal oprettes allerede fra før det tidspunkt, hvor eleven påbegynder sin skolegang. Dette skyldes, at en række børn allerede før skolestart kan identificeres som havende behov for en særlig indsats, f.eks. af socialvæsenet eller daginstitutioner. Disse børn har også behov for en særlig indsats ved skolestart og i skolegangen generelt. Det er derfor nødvendigt, at skolen dokumenterer denne viden og tager ansvar for at være en del af en kontinuerlig indsats for de sårbare børn. Det antages herved, at dokumentation er en styrke, når den foreligger, og en svaghed, når den ikke foreligger. Elevmappen skal således også kunne beskrive, hvis eleven er kommet ind i en periode, hvor en negativ tendens udvikler sig, ligesom eventuelle aftaler, tiltag, breve til hjemmet m.v. skal ligge i kopi i elevmappen. Oplysningerne kan omhandle særlige behov, vanskeligheder m.m. Enhver ændring eller markant begivenhed i skoleforløbet skal indarbejdes i handleplanen. Herudover bør elevmappen også indeholde andre dokumentationer, f.eks. om evaluering, forældresamtaler, elev-lærersamtaler, samtaler mellem skolens leder og forældre, oplysninger om ind- og udskrivning, dispensationer og beslutninger truffet af skolen som angår eleven. Det er med andre ord den enkelte elevs historik i forbindelse med skolegangen. Forældrene har samtidig krav på indsigt i elevmappen, når de måtte ønske det.

Modsat handleplaner omhandle elevmapper oplysninger, som ikke nødvendigvis skal anvendes i forhold til gennemførelse af nogle initiativer eller præcise målsætninger i forhold til uddannelse eller erhvervsvalg. Der er således tale om angivelse af alle væsentlige oplysninger vedrørende eleven, som skolen bør være opmærksom på, herunder altså oplysninger, der ikke nødvendigvis skal reageres på her og nu.

Bestemmelsen forudsætter, at folkeskolen modtager en elevmappe for hvert barn i forbindelse med overgang fra førskole til folkeskole. Det vil typisk ske således, at den afgivende daginstitution overdrager barnets elevmappe i forbindelse med skolegangens påbegyndelse. Det er herefter skolens ansvar at sikre elevmappens ajourføring. Bestemmelsen betyder samtidig, at skolen selv skal oprette en elevmappe for barnet, hvis der ikke modtages en elevmappe for barnet i forbindelse med påbegyndelse af skolegangen. Dette kan eksempelvis være tilfældet, hvis barnet ikke har været i et pædagogisk udviklende dagtilbud eller lige er flyttet til landet.

Til § 21

Der er tale om en bemyndigelsesbestemmelse, som bl.a. består af bemyndigelsesbestemmelsen i den gældende landstingsforordnings § 17, stk. 4, 2. pkt. Denne er nu suppleret af en ny bemyndigelse i forhold til elevmapper. Bemyndigelsesbestemmelsen kan eksempelvis benyttes til at regulere karakteren af oplysninger, som skal indgå i handleplanerne og i elevmapperne. Hvad angår reguleringen af handleplaner, kan der også fastsættes regler om elevens mål i forhold til læringsmålene. Den gældende landstingsforordnings § 17, stk. 4 er benyttet til at udstede Hjemmestyrets bekendtgørelse nr. 2 af 9. januar 2009 om evaluering og dokumentation i folkeskolen.

Der vil herudover også kunne fastsættes formelle regler, bl.a. om indtastning, ajourføring og viderebehandling af data i de omhandlede dokumenter, herunder i forhold til eventuelle handlepligter, som de pågældende data måtte give anledning til.

Til § 22

Bestemmelsen er delvis videreførelse af den gældende landstingsforordnings § 18, ligesom bestemmelsens bemyndigelsesbestemmelser nu foreslås samlet i bestemmelsens stk. 7.

Til stk. 1

Bestemmelsen er udtryk for, at der på alle niveauer skal foretages lokalt og centralt fastsat evaluering ud fra et helhedssyn, hvor både faglig viden og færdigheder og personlige egenskaber tillægges betydning. Eleven skal deltage i evalueringen, hvis hovedsigte er at fungere som en tilbagemelding til eleven med henblik på planlægning af dennes videre uddannelsesforløb. Evalueringen omfatter også elevens egen formåen og egen evaluering, således at der er taget højde for den situation, at eleven eventuelt ikke har et realistisk selv billede. Der er i den forbindelse tale om evalueringsformer og metoder, der bl.a. tager udgangspunkt i en bedømmelse af elevens konkrete arbejde ud fra læreplanernes læringsmål.

Ansvar for udviklingen af de nødvendige evalueringsmetoder, redskaber og dokumentationsformer foreslås i den forbindelse pålagt Naalakkersuisut, som kan bestemme om opgaven i praksis fortsat skal forestås af Inerisaavik, jf. § 36, stk. 1. Bemyndigelsesbestemmelsen i den

gældende § 18, stk. 1 er som anført ovenfor af lovtekniske hensyn flyttet til stk. 7, som er affattet som en selvstændig bemyndigelsesbestemmelse.

Til stk. 2

Det præciseres, at den af eleven i samråd med sine lærere udarbejdede handleplan skal indtages i forældrenes underretning om skolens syn på elevens udbytte af undervisningen.

Til stk. 3

Bestemmelsen omhandler gennemførelse af en samlet vurdering af elevens udbytte af undervisningen i løbet af skoleforløbet efter hvert af de 2 første trin. Vurderingen baseres dels på resultaterne af den løbende evaluering, dels på en evaluering af elevens faglige standpunkt på det aktuelle tidspunkt. Evalueringen foretages ud fra de af Naalakkersuisut fastsatte fælles kriterier, jf. stk. 7. Naalakkersuisut indsamler og analyserer løbende resultaterne af den faglige evaluering, ligesom der årligt for et udvalg af fag udsendes særlige materialer til brug for evalueringen. Det fremgår endvidere af bestemmelsens 1. pkt., at formålet med den samlede vurdering er at tilvejebringe et samlet grundlag for planlægningen af den enkelte elevs videre skoleforløb. Bestemmelsen giver således ikke hjemmel til, at eleven kan forblive på det pågældende trin.

Til stk. 4

Bestemmelsen omhandler afslutning af ældstetrinnet med en samlet vurdering af elevens udbytte af skolegangen. Denne vurdering baseres dels på resultaterne af den løbende evaluering, dels på en evaluering af elevens standpunkt i samtlige elevens fag, jf. stk. 4. Evalueringen af elevens faglige standpunkt i fagene foretages ud fra de af Naalakkersuisut fastsatte fælles kriterier, jf. stk. 7, ligesom det også bestemmes, hvilke metoder der anvendes. Også i denne sammenhæng indsamler og analyserer Naalakkersuisut resultaterne af den faglige evaluering, ligesom der årligt for et udvalg af fag udsendes særlige materialer til brug for evalueringen. Det kan endvidere tilføjes, at der anvendes både mundtlige og skriftlige prøver, navnlig ved standpunktsvurderingerne. Naalakkersuisut vil i den forbindelse fortsat kunne vælge at lade opgaven varetages af Inerisaavik.

Til stk. 5

Bestemmelsen om, at der efter elevens ønske kan påføres andre relevante oplysninger, har til hensigt at sikre fuldstændighed i forhold til den endelige dokumentation af elevens udbytte af skolegangen. Disse oplysninger kan bl.a. omhandle elevens deltagelse i kulturelle, sociale og erhvervsrettede aktiviteter uden for skolen samt deltagelse i elevråds- eller skolebestyrelsesarbejde. Det er i den forbindelse skolen, der træffer afgørelse vedrørende relevansen af elevens ønsker.

Til stk. 6

Der henvises til bemærkningerne til stk. 5. Det skal herudover bemærkes, at bestemmelsens 1. led er udgået. I den gældende bestemmelse nævnes også elever, der afslutter skoleforløbet efter undervisningspligtens ophør. Dette er nu udgået, idet hele skoleforløbet nu er undervisningspligtigt.

Til stk. 7

Bestemmelsen består af en sammenskrivning af den gældende landstingsforordnings § 18, stk. 1, 3. pkt., stk. 2, 3. pkt., stk. 3, 3. pkt., stk. 4, 3. pkt. og den gældende landstingsforordnings § 18, stk. 7. Den gældende bestemmelse i § 18, stk. 4, 3. pkt. blev i øvrigt tilføjet ved en lovændring i 2003 i form af landstingsforordning nr. 8 af 15. april 2003 om ændring af landstingsforordning om folkeskolen. Det skal i den sammenhæng bemærkes, at bemyndigelserne i den gældende landstingsforordnings § 18, stk. 1, 3. pkt. og i § 18, stk. 2, 3. pkt. er affattet som såkaldte ”kan-bestemmelser”, modsat de øvrige bemyndigelser, der er indarbejdet i forslagets § 22, stk. 7. § 22, stk. 7 foreslås nu affattet som en forpligtigelse for Naalakkersuisut til at regulere områderne, hvilket begrundes med vigtigheden af at få præciseret de pågældende forhold.

Den gældende landstingsforordnings § 18, stk. 1, 3. pkt., stk. 2, 3. pkt. og stk. 3, 3. pkt. er udnyttet i forbindelse med udstedelse af Hjemmestyrets bekendtgørelse nr. 2 af 9. januar 2009 om evaluering i folkeskolen. Endvidere er den gældende landstingsforordnings § 18 blevet udnyttet til at udstede Hjemmestyrets bekendtgørelse nr. 3 af 9. januar 2009 om den afsluttede evaluering i folkeskolen.

Med hensyn til bemyndigelsen vedrørende den løbende evaluering og den samlede vurdering kan den omhandle regulering af hvilke fag, der evalueres i, og hvilke vurderinger der skal indgå i evalueringen, eksempelvis ske i form af vidnesbyrd, supplerende bemærkninger, standpunktskarakterer, gennemførelse af undervisning, fremmøde m.m.

Bemyndigelsen kan ligeledes anvendes til at fastsætte regler om forsinkelse på grund af f.eks. sygdom i forbindelse med test eller aflevering af opgaver.

Der kan herudover fastsættes regler om evalueringsformer, hvilket f.eks. kan omhandle fremlæggelse af eget arbejde, test, emneorienterede opgaver, prøver og disses afholdelse, ligesom der kan fastsættes regler om opbevaring af vidnesbyrd.

Endvidere kan der fastsættes regler om tilmelding til og afholdelse af prøver, ligesom forhold vedrørende f.eks. karakterskala, karaktergivning, censur og klageadgang kan reguleres.

Hvad angår bemyndigelsesadgangen i forhold til den samlede vurdering skabes der samtidig hjemmel til at fastsætte regler om en afsluttende vurdering af elevens udbytte af undervisning.

gen. Denne vurdering baseres dels på resultaterne af den løbende evaluering, dels på en evaluering af elevens standpunkt i samtlige elevens fag.

Vurderingen af elevens faglige standpunkt i fagene foretages ud fra fælles kriterier, der er fastsat af i bekendtgørelsesform. I praksis er det i dag Inerisaavik, der løbende indsamler og analyserer resultaterne af den faglige vurdering, og vil i den forbindelse hvert år for et udvalg af fag udsende særlige materialer til brug for vurderingen. De afsluttende vurderinger af elevens standpunkt i alle fag erstattede i forbindelse med den seneste folkeskolereform de daværende afgangsprøver i folkeskolen. Bemyndigelsen kan regulere såvel mundtlige som skriftlige prøver, som navnlig vil være aktuelt ved standpunktsvurderingerne.

For så vidt angår bemyndigelsen i relation til underretning til elever og forældre kan det dreje sig om underretningsformer, herunder forældremøder, brug af skriftlige meddelelser og sådanne kontaktformers hyppighed. Det kan derudover dreje sig om, hvilke oplysninger, der skal ske underretning om.

Med hensyn til bemyndigelsen i relation til afgangsbevisernes indhold og form kan det dreje sig om regulering af hvilke oplysninger, der skal påføres beviserne. Det kan vedrøre identifikation af eleven, skolens navn, tidsangivelser, vidnesbyrd, karakterer og hvilke fag, der er undervist i. Det kan desuden omhandle elevens egen vurdering, underskrift og bestemmelser og brug af særligt godkendte blanketter.

Til § 23

Bestemmelsen er ny. Om baggrunden for bestemmelsen henvises til de almindelige bemærkninger afsnit b.

Som anført under de almindelige bemærkninger knytter bestemmelsen sig til Skatte- og Velfærdskommissionens anbefaling om, at data om trintest og afgangsprøver offentliggøres på skoleniveau. Dette skal ske med henblik på, at offentligheden, kommunalpolitikere og landspolitikere kan få kendskab til styrker og svagheder i folkeskolen og i uddannelsessystemet og dermed et grundlag for at gribe ind, hvis der konstateres en utilfredsstillende udvikling.

Det skal samtidig bemærkes, at det allerede fremgår af gældende lovgivning i form af § 28, stk. 2 i Hjemmestyrets bekendtgørelse nr. 2 af 9. januar 2009 om evaluering og dokumentation i folkeskolen, at kommunalbestyrelsen skal sende resultaterne af trintest på yngste- og mellemtrinnet til Selvstyret. Herudover fremgår det også af § 91 i Hjemmestyrets bekendtgørelse nr. 3 af 9. januar 2009 om den afsluttende evaluering i folkeskolen, at skolens leder senest den 1. juli skal indberette prøverne til Selvstyret.

Bestemmelsen stiller ikke krav i forhold til måden, som offentliggørelsen skal ske på. Det fremgår imidlertid af Inerisaaviks midtvejsevalueringsrapport s. 93 vedrørende igangværende aktiviteter, at der arbejdes med etablering af elektroniske platforme, således at skoleledere, kommunalbestyrelse og offentligheden i øvrigt hurtigt kan skaffe sig et overblik over årets trintestresultater samt afgangsprøver. Det fremgår samtidig, at der er tale om et tiltag, der netop har til hensigt at formidle information til bl.a. det politiske system. Uanset det forhold, at der er tale om et forhold, som allerede er initieret, findes det hensigtsmæssigt også at nedfælde offentliggørelsen som lovpligtig i denne bestemmelse. Kravet om, at offentliggørelse skal ske på en måde, der ikke er personhenførbare knytter sig til, at der ikke må angives navne, adresser, cpr. numre m.v., hvorved der kan ske identifikation af elever.

Til § 24

Bestemmelsen er i det hele en gengivelse af § 19 i den gældende landstingsforordning.

Til stk. 1

Det fastlægges, at hver klasse skal have tilknyttet en klasselærer, ligesom det bestemmes, hvilket ansvar og hvilke opgaver, klasselæreren har. Ved begrebet klasselærer forstås en lærer, som er fast tilknyttet en eller flere bestemte klasser, uden nødvendigvis at skulle undervise den pågældende klasse i flere fag.

Til stk. 2

Bestemmelsen betyder, at klasselæreren har til opgave at være ansvarlig for planlægningen af den enkelte elevs skolegang og for, at klassen som sådan giver alle elever en tryk organisatorisk ramme for skolegangen.

Til § 25

Bestemmelsen er overvejende en videreførelse af § 20 i den gældende landstingsforordning og vedrører imødegåelse af elevers eventuelle behov for at kunne bo uden for hjemmet i tilknytning til skolegangen. Dog er bemyndigelsesbestemmelserne i den gældende bestemmelses stk. 4 og 5 flyttet til et nyt selvstændigt stk. 6.

Til stk. 1

Formålet med bestemmelsen er gennem elevhjem, kollegier og kostskoler at sikre eleverne skolegang i henhold til loven, såfremt dette ikke kan tilbydes dem på hjemstedet. Dette gør sig gældende for en række bygdeskoler, der reelt ikke har mulighed for at etablere en undervisning med et tilstrækkeligt udbud af fag, der sikrer eleverne en skolemæssige ligestilling med elever i byerne.

Til stk. 2

Det fremgår af bestemmelsen, at optagelse i de i stk. 1 nævnte indkvarteringsformer ikke sker automatisk, ligesom det forudsætter godkendelse fra forældrene, forældremyndighedsindehaverne eller de faktiske forsørgere, jf. henvisningen til § 34. Endvidere skal den skole, som den pågældende elev går på, også inddrages i spørgsmålet om optagelse. Dette skal sammenholdes med, at optagelse sker efter ansøgning, der skal fremsendes til det elevhjem, kollegium eller kostskole, som der søges optagelse på. Der forudsættes imidlertid ikke ansøgning, hvis skolestrukturen ikke muliggør gennemførelse af ældstetrinnet og alle elever skal fra en bygd ind til en by for at afslutte deres skolegang.

Til stk. 3

Det fremgår af bestemmelsen, at der ikke skal betales for indkvarteringen. Dette skyldes navnlig, at det er en pligt at gennemføre skolegang efter loven.

Til stk. 4

Omhandler adgang til ophold på særligt indrettede kostskoler for elever med handicap, hvor ophold på en særligt indrettet kostskole er en forudsætning for at kunne gennemføre folkeskolen. Med hensyn til oprettelsen af de nævnte kostskoler tilsigter forslaget ingen ændringer. Dette fremgår af den gældende landstingsforordnings § 31, stk. 1, nr. 1, ligesom spørgsmålet blev drøftet i forbindelse med den seneste ændring af landstingsforordningen i form af inatsi-sartutforordning nr. 2 af 2. december 2009 om ændring af landstingsforordning om folkeskolen. Som eksempel på en sådan særligt indrettet kostskole kan nævnes Ado Lyng-p Atuarfia i Aasiaat. I øvrigt er der på baggrund af høringsvar fra IKINN foretaget en mindre formuleringsmæssig ændring, således at ”handicappede elever” er ændret til ”elever med handicap”.

Til stk. 5

Bestemmelsen er udtryk for, at ophold på de i stk. 4 nævnte kostskoler er gratis for brugerne.

Til stk. 6

Der er tale om en bemyndigelsesbestemmelse, hvis indhold er en videreførelse af den gældende landstingsforordnings § 20, stk. 4, 2. pkt. og § 20, stk. 5, 2. pkt. Naalakkersuisut kan på den baggrund i bekendtgørelsesform fastsætte f.eks. prioriteringsregler i forhold til optagelse, bestemmelser om ansøgningsprocedure, ligesom der kan fastsættes fordelingsregler i relation til, hvilke kostskoler eleverne optages på.

Den gældende bemyndigelsesbestemmelse er i øvrigt ikke blevet udnyttet.

Naalakkersuisut kan endvidere regulere betalingen fra elevens hjemkommune, hvilket kan omfatte både omfanget af betalingen og betalingsmåde. Eftersom finansieringen tilvejebringes gennem elevens hjemkommune, må det forudsættes, at hjemkommunen inddrages i forbindelse med fastsættelse af ansøgningsproceduren.

Til § 26

Bestemmelsen er en videreførelse af § 21 i den gældende landstingsforordning og betyder, at eleverne ikke må opkræves betaling for f.eks. bøger og andet materiale, der indgår i undervisningen.

Til § 27

Bestemmelsen er i det hele en videreførelse af § 22 i den gældende landstingsforordning og omhandler skolebiblioteker.

Til stk. 1

Det fremgår af bestemmelsen, at der på hver skole skal være et skolebibliotek, hvorimod bestemmelsen ikke stiller krav til skolebibliotekets nærmere beskaffenhed, herunder i forhold til størrelse eller f.eks. betjening. Skolebiblioteket er en del af skolens virksomhed og samarbejder med Landsbiblioteket og lokale biblioteker. Skolebibliotekerne kan stille undervisningsmateriale til rådighed for skolens undervisning, herunder også bøger til elevernes fritidslæsning og yde vejledning i brugen heraf. Det må samtidig antages, at materialebestanden skal være alsidigt sammensat og være en af vis aktuel karakter.

Til stk. 2

Bestemmelsen angiver formålet med skolebiblioteket, ligesom det fremgår, at målgruppen ikke blot omfatter eleverne men ligeledes lærerne.

Til stk. 3

Bestemmelsen henviser til, at den nærmere regulering af det biblioteksfaglige arbejde sker gennem den lovgivning, der fastlægger reglerne om biblioteksvæsenet. Lovgivningen består i dag af landstingsforordning nr. 4 af 15. oktober 1979, som senest ændret ved landstingsforordning nr. 5 af 12. maj 2005 om biblioteksvæsen. Ved det biblioteksfaglige arbejde forstås først og fremmest spørgsmål i relation til samlinger i form af bøger m.m., audiovisuelle materialer, undervisningsmidler i elektronisk form, interaktive medier og andre biblioteksegne materialer.

Til § 28

Bestemmelsen er en videreførelse af § 23 i den gældende landstingsforordning.

Bestemmelsen muliggør realisering af initiativer, der ellers ikke ville være forenelig med en eller flere bestemmelser i forslaget. Det kan eksempelvis dreje sig om tilføjelse af et nyt fagområde på et bestemt trin, oprettelse af hold på tværs af klasser eller afvigelser, der foranlediges af fjernundervisning. Det er imidlertid en betingelse, at afvigelserne er af midlertidig ka-

rakter og godkendes af Naalakkersuisut, inden de iværksættes. Afvigelser, der må antages at være af permanent karakter, er derfor ikke mulige i henhold til bestemmelsen og forudsætter derfor en lovændring.

Til § 29

Bestemmelsen er en videreførelse af den gældende landstingsforordnings § 24 og omhandler et geografisk og tidsmæssigt kriterium i forbindelse med undervisningspligtens indtræden.

Bestemmelsen gælder, uanset om man er dansk statsborger. Det er dog en betingelse for, at barnet er omfattet af undervisningspligten, at vedkommende har ret til ophold her i landet. Det kan herudover anføres, at den tidsmæssige angivelse på 6 måneder svarer til, hvad der gælder efter dansk folkeskolelovgivning.

Til § 30

Bestemmelsen er helt overvejende en videreførelse af § 25 i den gældende landstingsforordning og vedrører indholdet af undervisningspligten.

Til stk. 1

Det præciseres, at undervisningspligten samtidig indebærer en ret til at modtage undervisning. Det påhviler derfor skolen at sikre en sådan arbejdsro og disciplin, at den enkelte elev følger undervisningen og ikke hindres heri af f.eks. uro eller andre elever.

Til stk. 2

Der er tale om en bemyndigelsesbestemmelse, som Naalakkersuisut kan benytte til eksempelvis at opstille ordensregler i bekendtgørelsesform. Disse skal have som formål at sikre undervisningens gennemførelse gennem foranstaltninger til fremme af god orden i skolerne.

Endvidere kan der indsættes bestemmelser om tilsyn med eleverne i skoletiden.

Der kan ligeledes fastsættes regler om anvendelse af foranstaltninger i anledning af elevadfærd, der er udvist uden for skolen, hvis adfærden har haft en direkte indflydelse på god orden i skolen.

Samtidig kan der fastsættes regler om, at private genstande kan tilbageholdes.

Bemyndigelsen kan herudover anvendes til at fastsætte regler om overflytning af elever til andre skoler i kommunen. Det skal herudover bemærkes, at den gældende bemyndigelsesbestemmelse er blevet udnyttet til at udstede Hjemmestyrets bekendtgørelse nr. 11 af 14. maj

2003 om foranstaltninger til sikring af undervisningens gennemførelse samt om skolens tilsyn med eleverne i skoletiden.

Til stk. 3

Bestemmelsen relaterer sig til, at der ikke gælder en skolepligt men derimod en undervisningspligt. Der er således tale om en undtagelsesbestemmelse, der knytter sig til, at barnet i disse tilfælde ikke er omfattet af undervisningspligt i folkeskolens regi. Barnet er imidlertid fortsat omfattet af den almindelige undervisningspligt, der altså i stedet realiseres gennem undervisning i hjemmet.

Undervisning i hjemmet er reguleret af landstingslov nr. 10 af 15. april 2003 om frie grundskoler og undervisning i hjemmet m.v. Det fremgår bl.a. af denne, at undervisning i hjemmet forudsætter skriftlig meddelelse herom til kommunalbestyrelsen i barnets bopælskommune, jf. også dette forslags § 33, stk. 2, ligesom kommunalbestyrelsen fører tilsyn med den undervisning, barnet får i hjemmet. Kommunalbestyrelsen påser i den forbindelse, om undervisningen står mål med, hvad der almindeligvis kræves i folkeskolen. Kommunalbestyrelsen kan afholde prøver i et eller flere af folkeskolens fag med henblik på at vurdere, om undervisningen er i overensstemmelse med, hvad der kræves i folkeskolen.

Udover undervisning i hjemmet kan bestemmelsen også benyttes i forhold til børn, der modtager undervisning på frie grundskoler i henhold til den ovenfor nævnte lovgivning om samme.

Til § 31

Bestemmelsen er en videreførelse af § 26 i den gældende landstingsforordning og omhandler undervisningspligtens indtræden og ophør.

Til stk. 1

Bestemmelsen fastsætter, hvornår elevens undervisningspligt indtræder, ligesom det angives, at undervisningspligten ophører efter 10 års skolegang. Det præciseres i den forbindelse, at der skal være tale om 10 års regelmæssig skolegang. Dette forstås derhen, at betydelige perioder med afbrydelse af skolegangen kan aktualisere forlængelse af skolegangen ved, at eleven må tage f.eks. 1 år om.

Til stk. 2

Bestemmelsen fastsætter en undtagelse fra den i stk. 1 nævnte regel om undervisningspligtens indtræden ud fra nogle udviklingsmæssige kriterier. Bestemmelsen relaterer sig til, at børn udvikler sig i forskelligt tempo og ikke nødvendigvis bliver skoleparate på samme alderstrin.

Til stk. 3

Bestemmelsen omhandler muligheden for fritagelse for undervisning et år tidligere end undervisningspligtens ophør. Bestemmelsen retter sig mod elever, hvor hvem der ønskes et andet uddannelses- eller oplæringsforløb, og som eventuelt har haft et forholdsvis begrænset udbytte af deres skolegang, hvorfor der ikke forlanges gennemført en afsluttende evaluering i fuldt omfang, jf. § 22, stk. 6. Det er dog en forudsætning, jf. bestemmelsens sidste pkt., at der for disse elever planlægges og iværksættes et alternativt erhvervs- og uddannelsesforløb. Det er således et krav til både forældre og kommunalbestyrelse, at der på anden vis sørges for elevens opkvalificering, hvis eleven skal fritages for den almindelige undervisningspligt.

Til § 32

Bestemmelsen består af en videreførelse af § 27 i den gældende landstingsforordning og omhandler indskrivning og optagelse af barnet i folkeskolen.

Til stk. 1

Bestemmelsen angiver, hvornår barnet skal optages i folkeskolen, hvilket bestemmes ud fra barnets alder. Hvis barnet f.eks. fylder 6 år i februar måned, skal barnet optages i folkeskolen ved skoleårets begyndelse i august måned samme kalenderår.

Henvisningen til § 31, stk. 2 skyldes muligheden for, at et barns påbegyndelse af skolegangen under visse omstændigheder kan udsættes med 1 år. Der henvises i den forbindelse til bemærkningerne til § 31, stk. 2. Der er derimod ikke mulighed for tidligere skolestart.

Til stk. 2

Kommunalbestyrelsen gives med bestemmelsen mulighed for at fastsætte frister i forhold til tidspunkter for frister for indskrivning.

Til stk. 3

Der er tale om en bemyndigelsesbestemmelse, hvorefter Naalakkersuisut kan fastsætte yderligere regler om indskrivning og udskrivning af elever i bekendtgørelsesform. Den gældende bemyndigelsesbestemmelse er ikke blevet udnyttet. Bestemmelsen vil først og fremmest kunne tænkes anvendt i relation til fastsættelse af regler om procedure, anvendelse af særlige blanketter, fristangivelser, særlige oplysninger til brug for sagsbehandlingen m.v.

Til § 33

Bestemmelsen er helt overvejende en videreførelse af § 28 i den gældende landstingsforordning og vedrører forældrenes ansvar.

Til stk. 1

Det fremgår af bestemmelsen, at ansvaret for opfyldelse af undervisningspligten ikke påhviler barnet, men derimod forældrene, eller den, som har forældremyndigheden over barnet, jf. § 34.

Til stk. 2

Det præciseres, at skolegang uden for folkeskolen skal anmeldes til kommunalbestyrelsen i den kommune, hvor eleven bor, jf. også bemærkningerne til § 30, stk. 3. Bestemmelsen relaterer sig udover til undervisning i hjemmet også til friskoler og private grundskoler, hvor eleven modtager en undervisning, der står mål med, hvad der almindeligvis kræves i folkeskolen, jf. § 30, stk. 1.

Til stk. 3

Bestemmelsen opstiller en handlepligt for forældrene i tilfælde af elevens udeblivelse fra undervisningen. Bestemmelsen er i det hele begrundet i hensynet til at opfange eventuelle problemer, der resulterer i fravær, ligesom bestemmelsen skal ses som en styrkelse af samarbejdet mellem skolen og hjemmet.

Der er ikke krav om, at bestemmelsens underretningspligt kun aktualiseres i tilfælde af udeblivelse af et vist omfang. Selv udeblivelse i form af enkelte timer omfattes af bestemmelsen, hvilket skal sammenholdes med, at der ikke er formkrav i forhold til underretningen, eksempelvis om skriftlighed. Derudover fremgår det af bestemmelsens 2. pkt., at skolen kan afkræve forældrene dokumentation, hvis det drejer sig om mere end 2 ugers udeblivelse på grund af sygdom.

Til § 34

Bestemmelsen er en videreførelse af § 29 i den gældende landstingsforordning og regulerer spørgsmålet om, hvem der kan handle på barnets vegne.

Til stk. 1

Det fremgår af bestemmelsen, at det ikke nødvendigvis er forældrene, som kan handle på barnets vegne, selv om der typisk vil være sammenfald mellem forældre og forældremyndighedsindehavere.

Til stk. 2

Bestemmelsen regulerer de mange forskellige situationer, hvor det ikke er barnets forældre eller forældremyndighedsindehavere, der varetager barnets faktiske forsørgelse. Det kan eksempelvis omhandle den situation, hvor forældremyndighedsindehaveren er på midlertidigt uddannelsesophold i en anden by, hvorfor barnet er anbragt hos et familiemedlem.

Hertil kommer andre retslige og praktiske varetagelsesforhold, der involverer f.eks. værger, plejeforældre, adoptivforældre, børnehjem m.m., selv om der i langt de fleste tilfælde vil være sammenfald mellem forældrene, forældremyndighedsindehaveren og de faktiske forsørgere.

Spørgsmålet om faktiske forsørgere vurderes konkret og afhængigt af, hvilken situation, barnet befinder sig i, og hvem der er ansvarlige for barnet og dets sundhed, opdragelse, udvikling omsorg og trivsel.

Det fremgår således af bestemmelsen, at barnets faktiske forsørgere kan handle på barnets vegne i den udstrækning, at det ikke drejer sig om anliggender i relation til påbegyndelse af skolegang og skolegangens varighed. Det er således alene forældremyndighedsindehaverne, der kan råde på barnets vegne i forhold til spørgsmål om påbegyndelse og varighed af skolegangen.

Til § 35

Bestemmelsen er helt overvejende en gengivelse af § 30 i den gældende landstingsforordning om kvalifikationskrav til lærerne. Bestemmelsens stk. 1 omhandler relevant uddannelse, mens stk. 2 drejer sig om særlige kvalifikationer, og endelig vedrører stk. 3 relevante kvalifikationer. Bestemmelsen er desuden blevet suppleret af et nyt stk. 5, som er en gengivelse af § 7, stk. 1 i Hjemmestyrets bekendtgørelse nr. 22 af 23. juli 1998 om folkeskolens specialundervisning om anden specialpædagogisk bistand.

Til stk. 1

Det fremgår af bestemmelsen som det væsentligste kvalifikationskrav, at læreren skal have gennemført uddannelsen til lærer i folkeskolen.

Undtagelsen fra hovedreglen består i, at man uden en sådan uddannelse alligevel kan varetage undervisningen som lærer, hvis man har en anden uddannelse, som er relevant i forhold til undervisning i folkeskolen. Som relevant uddannelse, der kan godkendes af Naalakkersuisut som berettigende til at undervise i folkeskolen, kan eksempelvis nævnes en udenlandsk læreruddannelse eller anden pædagogisk læreruddannelse. Herudover vil en relevant universitetsuddannelse efter omstændighederne også kunne komme i betragtning. Naalakkersuisuts godkendelse foretages ud fra en konkret vurdering af den enkelte uddannelse.

Til stk. 2

Bestemmelsen giver mulighed for at ansætte personer med relevante kvalifikationer i et givet fag for kortere eller længere perioder. Der sigtes her fortrinsvis til det praktisk-musiske område under de lokale valg, hvor personer med en relevant uddannelse, eller relevante kvalifikationer i øvrigt, i form af eksempelvis håndværkere, kunstnere og musikere, kan forestå under-

visningen. Ved længerevarende ansættelse bør den pågældende dog pålægges at modtage et tilbud om et pædagogisk grundkursus.

Til stk. 3

Bestemmelsen regulerer kommunalbestyrelsernes mulighed for at lade personer med relevante kvalifikationer varetage undervisning i timer, der ikke kan besættes med personer med relevant uddannelse, jf. stk. 1 eller særlige kvalifikationer, jf. stk. 2. Kommunalbestyrelsen træffer afgørelse om, hvorvidt de pågældende besidder relevante kvalifikationer. Der bør i den forbindelse lægges vægt på såvel den pågældendes uddannelse som hidtidige erhvervserfaringer. Det skal samtidig bemærkes, at alle undervisere uden uddannelse er underlagt skolelederens tilsyn, ligesom det forudsættes, at skolelederen eller andre uddannede lærer skal fungere som mentor for de pågældende. Ved længerevarende ansættelse bør de pågældende pålægges at modtage tilbud om et pædagogisk grundkursus. Omfanget af bestemmelsens udnyttelse skal indgå i kvalitetsrapporten.

Stk. 4

Bestemmelsen omhandler uddannelses- og kvalifikationskrav i relation til varetagelse af de i bestemmelsen nævnte opgaver. For så vidt angår henvisningen til § 15 skal det bemærkes, at det fortsat er et krav, at undervisningen gives af lærere, der har taget speciallæreruddannelse, eller som på anden vis har skaffet sig de nødvendige kvalifikationer, jf. nu bestemmelsens stk. 5, som er en gengivelse af § 7, stk. 1 i Hjemmestyrets bekendtgørelse nr. 22 af 23. juli 1998 om folkeskolens specialundervisning om anden specialpædagogisk bistand. Denne bestemmelse vil i den forbindelse udgå ved en kommende revision af bekendtgørelsen.

Til stk. 5

Bestemmelsen er ny og omhandler uddannelses- og kvalifikationskrav til lærere, som varetager specialundervisning. Der henvises i den forbindelse til de almindelige bemærkninger og bemærkningerne til stk. 4. Lærere, der på anden vis har erhvervet sig de nødvendige kvalifikationer, kan forstås som lærere, der eksempelvis har gennemgået et uddannelsesforløb eller kursus i relation til specialundervisning i udlandet. Vurderingen foretages af kommunalbestyrelsen, ligesom kommunalbestyrelsens eventuelle godkendelse af kvalifikationerne i øvrigt henhører under Naalakkersuisuts tilsyn.

Til § 36

Bestemmelsen er en delvis videreførelse af § 31 i den gældende landstingsforordning og omhandler Naalakkersuisuts opgaver i forhold til folkeskolen. Endvidere er bestemmelsen i den gældende landstingsforordnings tilsvarende bestemmelse om pædagogisk-psykologisk rådgivning udgået, idet området nu er overgået til kommunerne, jf. forslagets almindelige bemærkninger. Bestemmelsen er ændret derved, at Naalakkersuisut nu ikke længere vil være

forpligtet til at løse de i stk. 1, nr. 2-5 nævnte opgaver gennem et dertil af Naalakkersuisut oprettet institut, som i praksis består af Inerisaavik.

Til stk. 1

Bestemmelsen omhandler Naalakkersuisuts konkrete opgaver i forhold til folkeskolen. Det fremgår eksempelvis af bestemmelsens nr. 3, at Naalakkersuisut skal tilvejebringe og udvikle de for undervisningen nødvendige bøger, materialesamlinger m.m., ligesom det også er Naalakkersuisuts opgave at sikre den fornødne kursusvirksomhed med henblik på at holde lærerstaben ajourført omkring f.eks. brug af nyt undervisningsmateriale, undervisningsformer m.v., hvorved lærernes kompetencer til stadighed udvikles. Det er derudover fortsat Naalakkersuisuts opgave at oprette og sikre driften af de særligt indrettede kostskoler.

Til stk. 2

Bestemmelsen er udtryk for, at bestemmelsen i stk. 1, nr. 1 vedrørende oprettelse og drift af særligt indrettede kostskoler ikke skal være en hindring for, at opgaven ved aftale kan overdrages til fremtidig varetagelse i kommunalt regi. Der kan heraf modsætningsvis sluttes, at Naalakkersuisut ikke kan fralægge sig de øvrige opgaver i stk. 1. Dette forhindrer imidlertid ikke kommunalbestyrelsen i af egen drift at iværksætte aktiviteter på de øvrige i stk. 1 nævnte områder.

Til stk. 3

Bestemmelsen er ny og er indsat på baggrund af Skatte- og Velfærdskommissionens anbefaling, dog således at opgaverne varetages af Naalakkersuisut og ikke nødvendigvis af Inerisaavik. Bestemmelsen er dog ikke til hinder for, at Naalakkersuisut kan lade Inerisaavik varetage opgaven. Der henvises i den forbindelse til forslagets almindelige bemærkninger. Opmærksomheden skal endvidere henledes på det forhold, at det af Inerisaaviks midtvejsevalueringsrapport fremgår, at man allerede har igangsat lignende aktiviteter.

Udover udarbejdelse af de under bemærkningerne til § 23 nævnte elektroniske platforme i relation til resultater af trintest og afgangsprøver, anføres som igangværende aktiviteter korrektion af trintestresultater ud fra socioøkonomisk baggrund, opbyggelse af relevante registre samt implementering af rutiner og trintestdata, således at f.eks. skoler og kommuner kan sammenlignes.

Herudover nævnes også som allerede igangværende aktiviteter opbygning af registre og programmer til beregning og analyse, fremskaffelse af oversigter over samlet anvendelse af trintest, løbende evaluering og af elevernes fremlæggelse af eget arbejde, spørgeskemaundersøgelse til brug i forhold til lærere og vurdering af grønlandske trintests sværhedsgrader i forhold til alderssvarende danske elever.

Endvidere kan nævnes analyse af indkomne svar på lærerspørgeskemaer, som sammenholdes med skolernes anvendelse af effektiv pædagogik samt analyse og kortlægning af elever fra årgang 1994 og 1997.

Med hensyn til effektmålinger kan det eksempelvis dreje sig om undersøgelse af fordele og ulemper vedrørende specialundervisning på hold eller som vidtgående specialundervisning i relation til mulighederne for videreuddannelse og erhvervsdeltagelse. Derudover kan det dreje sig om afdækning af nutidige og fremtidige behov for specialundervisning med henblik på at vurdere, hvordan skolerne bedst kan imødekomme behovene med fokus på faglighed, pædagogisk tilgang og de nødvendige ressourcer.

Selv om der således synes at være et betydeligt sammenfald mellem de nuværende initiativer og de opgaver, der anføres i bestemmelsen, er det fundet hensigtsmæssigt at fastsætte opgaverne i forslaget med henblik på at betone opgavernes centrale betydning i forhold til forbedring af folkeskolens virksomhed.

Til § 37

Bestemmelsen er helt overvejende en videreførelse af den gældende landstingsforordnings § 32 og omhandler Naalakkersuisuts tilsyn med kommunalbestyrelserne i relation til overholdelse af lovforslagets bestemmelser.

Til stk. 1

Tilsynet betyder, at Naalakkersuisut vil kunne rette henstillinger til kommunalbestyrelserne, såfremt kommunernes forvaltning af loven findes stridende mod lovens bestemmelser. Hvis kommunalbestyrelsen ikke efterkommer henstillingen, vil Naalakkersuisut kunne indbringe spørgsmålet for Tilsynsrådet for Kommunerne.

Til stk. 2

Kompetencen til at afkræve kommunalbestyrelsen oplysninger, der må anses for nødvendige for at varetage Naalakkersuisuts opgave efter loven, omfatter både Naalakkersuisuts tilsynsopgave og de opgaver, der i øvrigt påhviler Naalakkersuisut i henhold til lovens bestemmelser. Det kan dreje sig om oplysninger vedrørende antallet af elever i bestemte aldersgrupper på hver skole, antallet af elever, der modtager specialundervisning, antal elever per lærer, jf. § 35, resultater af prøver og tests, udarbejdelse af handleplaner, jf. § 19 og oplysninger vedrørende kommunalbestyrelsens tilsyn med skolen.

For så vidt angår lærerne, kan oplysningerne også omhandle antal børn fordelt på lærere ud fra lærernes uddannelses- og kvalifikationsmæssige baggrund. Dette for også at kunne vurdere fordelingen af lærere med en læreruddannelse i forhold til antallet af lærere med anden baggrund sammenholdt med antallet af elever.

Bestemmelsen benyttes i praksis som grundlag for udarbejdelse og fremsendelse af de såkaldte 1. oktober-indberetninger, som består af en række oplysninger, der spænder fra resultater af trintest til gennemførte lærertimer m.v. Det er imidlertid hensigten, at disse fremover udarbejdes i sammenhæng med kvalitetsrapporterne, jf. § 49.

Endvidere skal Naalakkersuisut også have mulighed for at påse, hvordan kommunalbestyrelsen fører tilsyn med de enkelte skoler.

Til § 38

Bestemmelsen er en delvis videreførelse af § 33 i en gældende landstingsforordning og omhandler kommunalbestyrelsens opgaver.

Til stk. 1

Bestemmelsens nr. 1 vedrører bl.a. folkeskolens hovedopgave, som består af undervisning i henhold til reglerne herom.

Indledningsvis henviser bestemmelsen til § 43, stk. 1, hvoraf det fremgår, at kommunalbestyrelsen har det overordnede ansvar for folkeskolen. Dernæst henvises til andre bestemmelser med henblik på at henviser til, at kommunalbestyrelsen også har ansvaret for undervisningens indhold og organisering på de 3 trin, ligesom kommunalbestyrelsen også har ansvaret for specialundervisning og specialpædagogisk bistand. Der skal i den forbindelse henvises til bemærkningerne til forslaget § 15.

Det fremgår samtidig af bestemmelsen, at kommunalbestyrelsen også har ansvaret for supplerende undervisning og modersmålsundervisning. For så vidt angår ansvaret, medfører dette, at de forskellige typer af undervisning skal ske i henhold til reglerne herom, ligesom undervisningen skal tilrettelægges så effektivt som muligt, således at eleverne får størst muligt udbytte af folkeskolens undervisning.

Bestemmelsens nr. 2 betyder, at også elever, der på grund af længerevarende sygdom ikke fysisk kan give fremmøde på skolen for at modtage undervisning, er omfattet af pligten og retten til at modtage undervisning, jf. § 30, hvilket skal foranstalles af kommunalbestyrelsen.

Bestemmelsens nr. 3 om elevhjem og kollegier vedrører elevhjem og kollegier, der er opført i tilknytning til eksisterende skoler, jf. forslaget § 25, stk. 1.

For så vidt angår bestemmelsens nr. 4 vedrørende den pædagogisk-psykologiske rådgivning er der tale om en videreførelse af den gældende landstingsforordnings § 33, stk. 1, nr. 4, lige-

som der henvises til forslaget almindelige bemærkninger under afsnittet vedrørende gældende ret.

Endvidere fremgår det af bestemmelsens nr. 5, som er ny, at kommunalbestyrelsen skal sikre, at hver bygdeskole kan knyttes til en byskole, således at bygdeskolen kan drage nytte af byskolens ressourcer bl.a. i relation til rådgivning, hvis bygdeskolen ikke er i stand til at løse sine opgaver. Bestemmelsen er ændret til en "kan-bestemmelse" på baggrund af høringsvar fra KANUKOKA, Kommune Kujalleq og Kommuneqarfik Sermersooq. KANUKOKA har i den sammenhæng anført, at kommunalbestyrelserne selvstændigt bør vurdere, om en bygdeskole forsvarligt kan varetage sine opgaver, hvorefter kommunen selv kan fastlægge kontakformen enten mellem by- og bygdeskole eller bygdeskole og skoleforvaltningen. Spørgsmålet om en forpligtelse til at sikre et samarbejde, hvis nærmere tilrettelæggelse kommunalbestyrelsen selv fastsætter, beror således på, om kommunalbestyrelsen vurderer, at bygdeskolen indfrier de krav, der stilles til skolen.

Bestemmelsens nr. 5 stiller ikke krav i forhold til samarbejdets nærmere karakter, men forudsætter, at der rent organisatorisk sker en kobling mellem hver bygdeskole og en byskole. Bestemmelsen betyder ikke, at ansvaret for bygdeskolens virksomhed, herunder undervisning, forskydes fra kommunalbestyrelsen til byskolens ledelse. Der ligger heller ikke i bestemmelsen forudsætninger i relation til særlige ansættelsesmæssige konsekvenser, eksempelvis i forhold til ansættelse af ledende skoleinspektører. Bestemmelsen er således først og fremmest af organisatorisk beskaffenhed.

Bestemmelsens nr. 5 er blevet formuleret på baggrund af en anbefaling fra Skatte- og Velfærdskommissionen og af Inerisaaviks midtvejsevaluering fra 2010. Der blev i forbindelse med Inerisaaviks midtvejsevaluering påpeget et behov for øget og forbedret samarbejde og koordination mellem by- og bygdeskoler med hensyn til elevernes overgang, undervisning, kurser, ansvarsfordeling, ligesom det samtidig blev fremhævet, at det er en kommunal opgave at sikre, at der sker et bedre samarbejde og koordinering mellem by- og bygdeskoler under hensyntagen til de lokale forhold og ressourcer.

Bestemmelsens nr. 6 er ligeledes ny, og er også affattet i forlængelse af en anbefaling fra Skatte- og Velfærdskommissionen. Derfor foreslås der indsat en udtrykkelig bestemmelse om kommunalbestyrelsens pligt til løbende at følge udviklingen på den enkelte skole, selv om dette allerede kan udledes af kommunalbestyrelsens almindelige tilsynsforpligtelse i forhold til de enkelte skoler og kommunalbestyrelsens tilsyn efter § 43, stk. 1, 3. pkt.

Den løbende iagttagelse af udviklingen på den enkelte skole antages dog at være udtryk for mere end det løbende tilsyn, jf. § 43, stk. 1. Dette skyldes, at tilsynet almindeligvis føres i relation til at afdække eventuelle problemer. Det forhold, at kommunalbestyrelsen løbende

skal følge udviklingen på skolen, implicerer, at der også skal ske en overvågning af den generelle udvikling på skolen, og altså ikke alene i forhold til at afdække problemfelter.

Til stk. 2

Der er tale om en bemyndigelsesbestemmelse, som er videreført fra den gældende landstingsforordnings § 33, stk. 2.

Bemyndigelsen er ikke blevet udnyttet, men kan anvendes til i bekendtgørelsesform at fastsætte regler om omfang og karakter af den i stk. 1, nr. 2 nævne undervisning, der altså ikke foregår fysisk på skolen, men i stedet skal tilbydes eksempelvis på et sygehus eller i elevens hjem. Det kan f.eks. bestemmes, at den pågældende undervisning ikke omfatter eksempelvis fagområdet lokale fag.

Til § 39

Bestemmelsen er en videreførelse af den gældende landstingsforordnings § 34 om omhandler samarbejdsmuligheder mellem kommunalbestyrelserne i forhold til de i lovgivningen fastsatte opgaver.

Hensigten med bestemmelsen er at skabe mulighed for, at kommunerne vil kunne indgå hensigtsmæssige aftaler om fælles varetagelse af opgaverne. En kommunalbestyrelse kan ligeledes indgå aftale med en anden kommunalbestyrelse om, at en bestemt opgave skal løses af den anden kommunalbestyrelse. Det forhold at en opgave på grundlag af aftale løses af en anden kommunalbestyrelse, medfører ingen ansvarsforskydninger i forhold til opgaveløsningen.

Til § 40

Bestemmelsen er i det hele en videreførelse af den gældende landstingsforordnings § 35 og omhandler henvisning af elever til undervisning i en anden kommune.

Til stk. 1

Henvisningen af en elev til undervisning uden for opholdskommunen fritager ikke opholdskommunen for at afholde udgifterne ved undervisningen. Derudover forskydes ansvaret for elevens indlæring heller ikke af henvisningen og det forhold, at undervisningen som følge af ordningen rent faktisk vil blive varetaget af den modtagende kommunalbestyrelse. Endvidere giver bestemmelsen ikke adgang til frit skolevalg for forældrene.

Til stk. 2

Bestemmelsen afgrænser den i stk. 1 nævnte henvisningsmulighed til bestemte grupper af elever, ligesom forældrene skal inddrages i forbindelse med beslutningen om henvisning.

Til § 41

Bestemmelsen er en gengivelse af § 36 i den gældende landstingsforordning og har til hensigt at sikre, at der også på skoler uden for den kommunale inddeling vil være en ansvarlig myndighed for skolevæsenet.

Til stk. 1

I forhold til bestemmelsens stk. 1 kan det oplyses, at Grønlands Selvstyre har drevet skolevirksomhed i områder uden for den kommunale inddeling, herunder en skole i Pituffik (Thule-basen). Sidstnævnte har været lukket i en årrække

Til stk. 2

Bestemmelsen hjemler adgang til, at Naalakkersuisut kan aftale med en kommunalbestyrelse, at kommunalbestyrelsen kan indtræde i Naalakkersuisuts ansvar og beføjelser efter stk. 1.

Til § 42

Bestemmelsen er i det hele en gengivelse af § 37 i den gældende landstingsforordning og er udtryk for den enkelte skoles ansvar i forhold til kommunalbestyrelsen.

Bestemmelsen er placeret i forlængelse af bestemmelserne om, hvilke opgaver, der påhviler henholdsvis Naalakkersuisut og kommunalbestyrelsen, for at præcisere den enkelte skoles ansvar i forhold til kommunalbestyrelsen. Ved den enkelte skole forstås skolens ledere og undervisere samt skolebestyrelsen i forening. Skolebestyrelsen er ikke en juridisk enhed og vil som sådan ikke kunne pålægges selvstændigt juridisk ansvar for skolens virksomhed. Skolebestyrelsen og de enkelte skolebestyrelsesmedlemmer har derimod et ansvar for egne beslutninger.

Til § 43

Bestemmelsen er en delvis videreførelse af § 38 i den gældende landstingsforordning, idet der foreslås en tilføjelse i bestemmelsens stk. 1, 3. pkt. vedrørende kommunalbestyrelsens løbende tilsyn og stk. 2, nr. 6 omkring udarbejdelse af lederaftale.

Til stk. 1

Kommunalbestyrelsens overordnede ansvar for skolevæsenet betyder for det første, at kommunalbestyrelsen skal sikre, at kommunens skolevæsen lever op til de krav og bestemmelser til folkeskolen, som fremgår af loven og regler udstedt i medfør af denne. I den forbindelse foreslås indsat en præcisering til bestemmelsens 3. pkt. med en angivelse af, at tilsynet også omfatter tilsyn i forhold til overholdelse af lovens bestemmelser. Der foreslås samtidig sam-

me sted indsat en tilføjelse ved ordet ”løbende” med henblik på at fremhæve en vis regelmæssighed i forhold til tilsynet.

Broderparten af lovens bestemmelser har karakter af rammebestemmelser. Hvor dette er tilfældet, kan kommunalbestyrelsen træffe konkrete beslutninger om kommunens skolevæsen eller fastlægge mindre vide rammer, blot disse beslutninger eller rammer ligger inden for lovens overordnede rammer. Kommunalbestyrelsens rammer må imidlertid ikke være så snævre, at der ikke gives den enkelte skole såvel et pædagogisk som et økonomisk råderum. Kommunalbestyrelsens mål og rammer bør derfor fastsættes på en sådan måde, at skolebestyrelserne sikres reel indflydelse på skolens virksomhed.

Det overordnede ansvar betyder desuden, at kommunalbestyrelsen skal stille de ressourcer til rådighed, som er nødvendige for at opfylde lovens krav.

Kommunalbestyrelsens tilsyn med skolernes virksomhed betyder først og fremmest, at den har ansvar for, at skolerne lever op til de mål og rammer for folkeskolevirksomhed, der dels er fastlagt i folkeskoleloven og dels er fastsat af kommunalbestyrelsen.

Kommunalbestyrelsens tilsyn med skolernes virksomhed indebærer, at den kan forlange alle de oplysninger fra skolerne, der er nødvendige for at udøve tilsynet.

Kommunalbestyrelsen kan i nødvendigt omfang foretage besigtigelse på skolerne, og kommunalbestyrelsen har ret og pligt til at gribe ind, såfremt en skole ikke lever op til lovens krav, de krav der er fastsat med hjemmel i loven eller de af kommunalbestyrelsen fastsatte krav.

Kommunalbestyrelsen kan imidlertid ikke omgøre en skoles beslutninger, hvis disse ligger inden for folkeskolelovens rammer, og de rammer, der forud er fastsat af kommunalbestyrelsen. I disse tilfælde kan en omgørelse af beslutningen kun ske i forbindelse med en eventuel klagesag, men kommunalbestyrelsen kan få indflydelse på fremtidige afgørelser ved at ændre rammerne for den enkelte skole.

Udover den generelle tilsynspligt har kommunalbestyrelsen, jf. 1. pkt., endvidere en specifik forpligtelse til at påse, at alle undervisningspligtige børn i kommunen enten er optaget i en kommunal folkeskole eller opfylder undervisningspligten på anden måde.

Til stk. 2

Bestemmelsen afgrænser kommunalbestyrelsens specifikke kompetenceområder inden for folkeskolens lokale styrelse.

Efter nr. 1 har kommunalbestyrelsen kompetencen til at træffe beslutning om både bevillinger

til det samlede kommunale skolevæsen og de økonomiske rammer for hver enkelt skole.

Som bevillingsmyndighed fastsætter kommunalbestyrelsen bevillingsniveauet og detaljeringsgraden i skolens budget.

Selve bevillingskompetencen kan ikke delegeres til skolebestyrelserne, men det er fortsat lovgivningens hensigt at fremme økonomisk og pædagogisk selvforvaltning på skolerne. Dette forudsætter, at kommunalbestyrelsen lader den enkelte skole disponere over et rammebeløb. Hvilke områder, et sådant rammebeløb skal omfatte, bestemmes af kommunalbestyrelsen. Det kan f.eks. være en ramme for de lærerløntimer, som skolen kan råde over.

Efter nr. 2 træffes beslutning om ansættelse og afskedigelse af både skoleledere og lærere af kommunalbestyrelsen. Det skal i denne forbindelse dog bemærkes, at den decentrale ansættelseskompetence ikke betyder, at den enkelte kommune også har fået kompetence til at fastsætte løn- og ansættelsesvilkår.

For så vidt angår ansættelserne skal der forud herfor være indhentet en udtalelse fra vedkommende skolebestyrelse. Hvis der er flere ansøgere til en stilling, påregnes skolebestyrelsens udtalelse at skulle omfatte mindst to ansøgere. Skolebestyrelsen kan frit foretage en prioritering af ansøgerne. Kommunalbestyrelsen er ikke bundet af skolebestyrelsens udtalelse.

Skolebestyrelsens udtalelsesret omfatter alene ansættelsessituationen, og der skal således ikke foreligge en udtalelse ved afskedigelse og ved uansøgt flytning af skoleledere og lærere. Skolebestyrelsen kan imidlertid efter forslaget § 47, stk. 11 af egen drift afgive en udtalelse til kommunalbestyrelsen også i disse situationer, men kommunalbestyrelsen er ikke forpligtet til at indhente eller afvente en eventuel udtalelse fra skolebestyrelsen.

I nr. 3 anvendes i overensstemmelse med den fastsatte skolestruktur udtrykkene "trin" og "klasser" i stedet for "klassetrin". Efter nr. 3 træffer kommunalbestyrelsen alle afgørelser om kommunens skolestruktur. En del af de områder, der tilsammen udgør kommunens skolestruktur, er opregnet i bestemmelsen, men opregningen er ikke udtømmende. Forinden kommunalbestyrelsen træffer beslutning om ændringer i kommunens skolestruktur, skal skolebestyrelsen ved den eller de berørte skoler have lejlighed til at udtale sig. Som det fremgår af forslaget § 44, stk. 3 skal alle beslutninger om skolestrukturen optages i bilaget til vedtægten for styrelsen af kommunens skolevæsen.

Efter nr. 4 træffer kommunalbestyrelsen alle beslutninger vedrørende rammer for klassedannelsen, elevernes timetal, specialundervisningen mv. I modsætning til, hvad der gælder om skolestrukturen er der ingen krav til proceduren i forbindelse med ændring af rammerne for klassedannelsen mv. Der er imidlertid ikke noget til hinder for, at kommunalbestyrelsen beslutter at indhente en udtalelse fra skolebestyrelsen, og skolebestyrelsen vil af eget initiativ

også kunne afgive en udtalelse, jf. forslaget § 47, stk. 11. At der er tale om rammer betyder, at der skal gives den enkelte skole et vist råderum. Kommunalbestyrelsen skal således fastlægge rammer for elevtimetallet og bør ikke fastlægge timetal for fagene. Dette skyldes, at der er tale om en kompetence, der er henlagt til skolebestyrelserne, jf. § 47, stk. 3, nr. 2, idet skolebestyrelsen er den instans, der befinder sig tættest på skolen. Hertil kommer, at kravene til læringsmål er de samme. Med hensyn til specialundervisningen tænkes f.eks. på fagenes timetal, koordination mv.

Efter nr. 5 træffer kommunalbestyrelsen endvidere beslutning om generelle retningslinjer for skolernes virksomhed i samarbejde med det lokale folkeoplysnings- og foreningsliv, det frivillige børne- og ungdomsarbejde og andre kredse af interesserede borgere om varetagelse og koordinering af kulturelle aktiviteter. Der skal i denne forbindelse tages hensyn til, at de kulturelle aktiviteter ikke udbydes i ubillig konkurrence med private foreninger og andre kredse i kommunen. Det er en forudsætning for skolens samarbejde med lokalsamfundet, at kommunalbestyrelsen fastsætter nærmere retningslinjer for denne virksomhed. Skolebestyrelsen træffer i henhold til forslaget § 47, stk. 7 indenfor de af kommunalbestyrelsen fastsatte retningslinjer beslutning om, hvorvidt skolens virksomhed skal omfatte varetagelse og koordinering af kulturelle aktiviteter.

I forhold til nr. 6, som er ny, skal det bemærkes, at bestemmelsen er indsat på baggrund af Skatte- og Velfærdskommissionens anbefaling herom, jf. de almindelige bemærkninger. Bestemmelsen foreslås indsat med henblik på at sikre, at der ikke kan herske tvivl om lederens ansvar i forhold til kommunalbestyrelsen, herunder i forhold til de opgaver, der skal løses. Selv om lederen efter gældende ret er underlagt kommunalbestyrelsens instruktionsbeføjelse, og i den forbindelse kan pålægges opgaver inden for lovens rammer, foreslås det, at de aftaler, opgaver m.v., som kommunalbestyrelsen pålægger lederen, skal udformes skriftligt. Der er med andre ord ikke krav om indholdsmæssige ændringer i forholdet mellem kommunalbestyrelsen og lederen, idet nyskabelsen alene består i, at alle aftaler og forventninger, som kommunalbestyrelsen måtte aftale med lederen, herunder i relation til eventuelle nye opgaver, skal nedfældes skriftligt i en såkaldt lederaftale. Lederaftalen kan ikke sidestilles med indholdet af f.eks. et ansættelsesbrev, idet lederaftalen anses for bredere og også udtrykkeligt skal angive eventuelle implicite forventninger, der måtte stilles til lederen omkring løsningen af forskellige opgaver. Det kan dreje sig om højnelse af skolens kvalitet, forbedring af skolens interne samarbejds miljø, reduktion af sygefravær m.v., eller andre forhold, som der kan lægges vægt på i forhold til den konkrete skole.

Efter nr. 7 har kommunalbestyrelsen endelig kompetencen for så vidt angår alle andre spørgsmål, der ikke er henlagt til de enkelte skoler. Bestemmelsen betyder, at kommunalbestyrelsen træffer beslutning om alle spørgsmål, der ikke er henlagt til andre myndigheder, herunder skolebestyrelserne og skolelederne. Ud over de i bestemmelsen nævnte eksempler vil også ferieplanen naturligt falde ind under kommunalbestyrelsens kompetence. Med hensyn

til skolebiblioteker bemærkes, at afgørelser herom træffes på grundlag af de gældende bestemmelser om skolebiblioteker, jf. forslagens § 27 og de med hjemmel heri fastsatte administrative forskrifter.

Det skal herudover bemærkes, at der ikke er indsat en henvisning til forslagens § 3 om akkrediteringsmodeller. Dette skyldes, at § 3 vedrører en opgave, som forudsætter samarbejde med Naalakkersuisut.

Til stk. 3

Bestemmelsen skal ses i lyset af, at læreplanerne er centralt udarbejdede bindende forskrifter, hvorfor skolebestyrelsen alene har kompetence til at udarbejde tillæg til disse. Desuden skal skolebestyrelsen udarbejde forslag til egne læreplaner for de lokale valg, for hvilke der ikke fra centralt hold udarbejdes læreplaner, jf. § 14, stk. 2.

Til stk. 4

Bestemmelsen er udtryk for såkaldt ekstern delegation. Omfanget af den eksterne delegation fra kommunalbestyrelsen kan være forskellige fra skole til skole. Det fremgår i den forbindelse af § 44, stk. 2, at vedtægten for styrelsen af kommunens skolevæsen skal indeholde en beskrivelse af eventuelle beføjelser, der er delegeret til skolebestyrelserne.

Bestemmelsen er ikke til hinder for, at kommunalbestyrelsen som led i over- og underordningsforholdet kan delegere arbejdsgeverbeføjelser til skolens leder. Omfanget og grænserne for intern delegation, herunder til et udvalg under kommunalbestyrelsen eller til forvaltningen, fremgår i øvrigt af inatsisartutlov nr. 22 af 18. november 2010 om den kommunale styrelse.

Til § 44

Bestemmelsen er helt overvejende en videreførelse af § 39 i den gældende landstingsforordning og omhandler vedtægten for styrelsen af kommunens skolevæsen. Bestemmelsen skal ses i lyset af, at folkeskolelovgivningens bestemmelser om styrelsen af kommunernes skolevæsen hovedsageligt er udformet som rammebestemmelser. Udmøntningen af rammebestemmelserne sker i en vedtægt for styrelsen af kommunens skolevæsen, som vedtages af kommunalbestyrelsen.

Til stk. 1

Forinden vedtagelse af styrelsesvedtægten eller ændringer heri skal skolebestyrelserne have lejlighed til at udtale sig. Hvis en ændring i styrelsesvedtægten kun berører en enkelt eller nogle få af kommunens skoler, er det kun disse, der skal have lejlighed til at udtale sig. Der er imidlertid intet til hinder for, at kommunalbestyrelsen vælger at give samtlige skolebestyrelser mulighed for at fremkomme med en udtalelse. Der bør gives de berørte skolebestyrelser en rimelig frist til at udtale sig om ændringer i styrelsesvedtægten. Ændringer i styrelsesvedtæg-

ten kan foretages, når der er behov for det.

Opregningen i stk. 1 er ikke udtømmende. Udover det nævnte bør vedtægten bl.a. også indeholde bestemmelser om beslutningsproceduren i skolebestyrelserne, herunder indkaldelse af stedfortrædere, formandsvalg, mødernes afholdelse, beslutningsdygtighed mv.

Spørgsmålet om antallet af forældrerepræsentanter i nr. 1 afgøres af kommunalbestyrelsen efter bestemmelsen i forslagets § 45, stk. 2.

I forhold til bestemmelsens nr. 2 skal det bemærkes, kommunalbestyrelsen efter anmodning herom fra skolebestyrelsen kan bestemme, at en af kommunalbestyrelsen udpeget person deltager uden stemmeret i skolebestyrelsens møder, jf. § 45, stk. 4.

Med hensyn til bestemmelsens nr. 3 skal det bemærkes, at fremgangsmåden ved valg af lærer- og elevrepræsentanter fastsættes af kommunalbestyrelsen, jf. bemærkningerne til forslagets § 45. Fremgangsmåden ved valg af forældrerepræsentanter fastsættes derimod efter forslagets § 45, stk. 13 af Naalakkersuisut.

Til stk. 2

Udover det i stk. 1 nævnte skal vedtægten efter stk. 2 endvidere indeholde en beskrivelse af eventuelle beføjelser, der er delegeret til skolebestyrelserne i medfør af forslagets § 43, stk. 4. Delegationsomfanget kan være forskelligt fra skole til skole. Der henvises i øvrigt herom til bemærkningerne til forslagets § 43, stk. 4.

Til stk. 3

Efter stk. 3 skal vedtægten desuden i et bilag hertil indeholde de beslutninger, som kommunalbestyrelsen har truffet vedrørende skolestrukturen mv. efter forslagets § 43, stk. 2, nr. 3-7. Bilaget til styrelsesvedtægten har først og fremmest til formål at opfylde en informationsopgave over for folkeskolens brugere. Der gælder ingen formkrav for bilaget, og der gælder heller ikke særlige procedurekrav ved ændring af bilaget bortset fra beslutninger om ændringer i skolestrukturen, hvor skolebestyrelserne skal have lejlighed til at udtale sig, inden ændringen foretages, jf. forslagets § 43, stk. 2, nr. 3.

Til stk. 4

Efter stk. 4 pålægges der Naalakkersuisut en forpligtelse til at lade udarbejde en vejledende normalvedtægt. Denne normalvedtægt vil kunne danne udgangspunkt for kommunernes fastsættelse af egne vedtægter. Der er ved cirkulære nr. 2/1997 udsendt en sådan vejledende normalvedtægt, som fortsat er gældende.

Til § 45

Bestemmelsen er i det hele en gengivelse af § 40 i den gældende landstingsforordning om folkeskolen og omhandler skolebestyrelserne, bortset fra tilføjelsen i form af et nyt stk. 13. Stk. 13 består imidlertid blot af bemyndigelsesbestemmelsen i den gældende landstingsforordnings § 40, stk. 1, nr. 1, sidste pkt., som foreslås placeret i et nyt selvstændigt stk. 13.

Til stk. 1

I stk. 1, nr. 1 afgrænses kredsen af stemmeberettigede og valgbare repræsentanter for forældrene. Udgangspunktet er et forældremyndighedskriterium, idet personer, der på valgets tidspunkt har forældremyndighed over børn, der er indskrevet i skolen, kan stemme og vælges.

I bestemmelsens nr. 1, 1. pkt., er det med tilføjelsen "eller plejetilladelse til" i bestemmelsens nr. 1, 1. pkt. præciseret, at denne gruppe indgår på linje med forældremyndighedsindehaver ved skolebestyrelsesvalgene med hensyn til valgret og valgbarhed. Forældremyndighedsindehavere kan ikke samtidig deltage i valget.

Udgangspunktet for reglerne fremgår af Hjemmestyrets bekendtgørelse nr. 9 af 12. april 2005 om valg af forældrerepræsentanter til skolebestyrelser.

Reglerne i den administrative forskrift må forstås derhen, at selv om forældrene er skilt, kan begge forældre være stemmeberettigede og valgbare, nemlig i de tilfælde, hvor der er aftalt fælles forældremyndighed. Begge vil i så fald have 1 stemme hver, hvilket i øvrigt også vil være tilfældet, såfremt forældrene ikke er skilt. Hvis der kun er 1 forældremyndighedsindehaver, vil denne have 1 stemme, ligesom antallet af stemmer er uafhængigt af antallet af børn, som er indskrevet i skolen.

Bestemmelsen i nr. 1, 2. pkt., indebærer en udvidelse af kredsen af personer, der kan vælges til skolebestyrelsen som forældrerepræsentanter. Herved imødekommes den seneste folkeskolereforms intentioner om i højere grad at inddrage lokalsamfundet i skolens virke og at give personer med tid og lyst til at gå ind i skolebestyrelsesarbejdet mulighed herfor. Det kan dreje sig om f.eks. andre familiemedlemmer, tidligere skolebestyrelsesmedlemmer, som ikke længere har børn i skolen og andre lokale ressourcepersoner. Disse personer vil, når de vælges ind i skolebestyrelsen, være at betragte som forældrenes repræsentanter på lige fod med de øvrige forældrevalgte. Med henvisningen til landstingsloven nr. 9 af 31. oktober 1996 om valg til Grønland Landsting opstilles der ligeledes nogle værdighedskriterier. Det fremgår nemlig bl.a. af landstingsloven, at det forudsættes, at vedkommende ikke er blevet pålagt en kriminalretlig foranstaltning, der i almindelig omdømme gør vedkommende uværdig til at bestride hvervet.

Det skal i øvrigt bemærkes, at sidste pkt. i nr. 1 i den gældende landstingsforordning, som giver Naalakkersuisut hjemmel til at fastsætte regler om valg af forældrerepræsentanter til skolebestyrelsen, nu er flyttet til et selvstændigt stk. 13.

I nr. 2 fastsættes, at kredsene af stemmeberettigede og valgbare lærerrepræsentanter udgøres af samtlige lærere på skolen.

I nr. 3 fastsættes, at kredsene af stemmeberettigede og valgbare elevrepræsentanter består af alle eleverne på skolen. Der er principielt ingen nedre grænse for den alder, eleverne skal have for at være stemmeberettigede og valgbare.

Der findes ingen centralt fastsatte regler om valg af lærer- og elevrepræsentanter. De lokale regler om valg af lærer- og elevrepræsentanter fastsættes i vedtægten for styrelsen af kommunens skolevæsen, jf. forslaget § 44, stk. 1, nr. 3.

Sammensætningen af skolebestyrelsens stemmeberettigede medlemmer fastlægges som udgangspunkt i stk. 1. Med denne sammensætning sikres det, at forældrerepræsentanterne udgør et flertal i skolebestyrelsen. Udgangspunktet kan fraviges efter stk. 2 for så vidt angår alle de repræsenterede grupper, efter stk. 3 for så vidt angår elevrepræsentationen. Udover de stemmeberettigede medlemmer deltager skolelederen og souschefen for denne uden stemmeret i skolebestyrelsens møder, jf. stk. 7. Derudover kan kommunalbestyrelsen efter anmodning herom fra skolebestyrelsen udpege yderligere en tilforordnet uden stemmeret, jf. stk. 4. Hermed er der udtømmende gjort op med skolebestyrelsens mulige medlemmer. Kommunalbestyrelsen har derfor ikke hjemmel til at tilforordne faste observatører.

Til stk. 2

Bestemmelsen giver kommunalbestyrelsen mulighed for at tilpasse skolebestyrelsens størrelse under hensyntagen til skolens elevtal, antal trin, klassetal og lignende forhold. Bestemmelsen sikrer, at der selv ved en "reduceret" skolebestyrelse er flertal af forældrerepræsentanter.

Til stk. 3

Baggrunden for denne bestemmelse er, at det som udgangspunkt ikke findes hensigtsmæssigt med elevrepræsentation på skoler, hvor eleverne er så unge, at de vil have vanskeligt ved at medvirke i skolebestyrelsens arbejde. Efter 2. punktum kan kommunalbestyrelsen imidlertid efter indstilling herom fra skolebestyrelsen godkende, at der alligevel er elevrepræsentation i disse tilfælde.

Til stk. 4

Hensigten med bestemmelsen er at give skolebestyrelsen mulighed for igennem en af kommunalbestyrelsen udpeget tilforordnet at få en mere direkte forbindelse med den kommunale skolepolitik. Udpegelse forudsætter imidlertid en anmodning herom fra skolebestyrelsen.

Kommunalbestyrelsen kan på den anden side beslutte at undlade at lade sig repræsentere til trods for en anmodning herom. For bedst muligt at opnå formålet med bestemmelsen forud-

sættes det, at der så vidt muligt udpeges et kommunalbestyrelsesmedlem, og at der således kun bør udpeges et ikke-kommunalbestyrelsesmedlem, såfremt det ikke vil være praktisk hensigtsmæssigt med et kommunalbestyrelsesmedlem, eksempelvis for så vidt angår skolebestyrelser i bygder, der ikke har indvalgte medlemmer af kommunalbestyrelsen.

Til stk. 5

Bestemmelsen fastslår, at alle skolebestyrelsens medlemmer har stemmeret. Ved medlemmerne forstås herved den afgrænsning, der er foretaget i stk. 1. For så vidt angår elevrepræsentanterne må disse efter stk. 12 imidlertid aldrig overvære den del af drøftelserne, der angår sager vedr. enkelte elever eller lærere.

Hver stemme tæller ligeligt.

Til stk. 6

Bestemmelsen sikrer, at skolebestyrelsens formand altid vil være en forældrerepræsentant, hvilket skal ses som udtryk for ønsket om at give forældrene betydende indflydelse i skolebestyrelsens arbejde. Alle stemmeberettigede medlemmer i skolebestyrelsen har ret til at deltage i valget af formanden. Dette gælder således også lærer- og elevrepræsentanterne.

Til stk. 7

Som sekretær skal skolelederen varetage alle sædvanlige sekretæropgaver for skolebestyrelsen, herunder tage referat af møderne. Souschefens deltagelse uden stemmeret er begrundet i praktiske hensyn, herunder ønsket om at sikre kontinuitet, når skolelederen ikke har mulighed for at deltage.

Til stk. 8

Bestemmelsen angiver valgperioden for skolebestyrelsens medlemmer. Baggrunden for, at forældrerepræsentanternes valgperiode er 4 år, relaterer sig til ønsket om give netop forældrerepræsentanterne en mere indgående indsigt i skolens virksomhed. Kommunalbestyrelsen kan i øvrigt efter stk. 10 beslutte, at der afholdes forskudte valg.

Endvidere præciseres det, at det alene er personer, der er ansat som undervisere på skolen, der ikke kan vælges som forældrerepræsentanter i skolebestyrelsen. Baggrunden herfor er, at det er denne gruppe af ansatte, der er valgbare som lærerrepræsentanter. Disse ville derfor befinde sig i en dobbeltrolle i forhold til det repræsentative demokrati og dermed være inhabile som forældrerepræsentanter i en overvejende del af skolebestyrelsens sager, hvis de indvælges i skolebestyrelsen som forældrerepræsentanter.

Bestemmelsen indebærer også, at såfremt en forældrerepræsentant får ansættelse på skolen i løbet af valgperioden, skal den pågældende udtræde af skolebestyrelsen. Personer, der er ansat som undervisere på skolen, har dog under alle omstændigheder, såfremt de i øvrigt er in-

dehaver af forældremyndigheden over eller har plejetilladelse til et barn, der er indskrevet i skolen, stemmeret efter stk. 1.

Skolens teknisk-administrative personale, som ikke har valgret eller er valgbare som medarbejderrepræsentanter, har valgret og er valgbare til skolebestyrelsen på linje med andre forældre til skolesøgende børn.

Til stk. 9

Bestemmelsen finder anvendelse, hvis en elev overflyttes til en anden skole eller afslutter skolegangen. Forældrerepræsentanten har i disse tilfælde ret til at blive fritaget fra sit hverv men ikke nogen forpligtelse til at nedlægge hvervet.

Henvisningen til inatsisartutloven om valg til kommunalbestyrelser, bygdebestyrelser og menighedsrepræsentationer (valgloven) indebærer bl.a., at medlemskabet af skolebestyrelsen anses som et borgerligt ombud. Det skal i den forbindelse bemærkes, at gældende lov på området i øjeblikket består af landstingslov nr. 10 af 31. oktober 1996 om valg til kommunalbestyrelser, bygdebestyrelser og menighedsrepræsentationer, men at et nyt forslag til inatsisartutlov om samme blev fremsat på FM 2012, men at forslaget 2. og 3. behandling blev udskudt til EM 2012.

Til stk. 10

Bestemmelsen skyldes hensigtsmæssigheden i, at det er kommunalbestyrelsen, der selv afgør, om der ønskes forskudte valg, således at den eksempelvis ikke skal søge Naalakkersuisuts godkendelse dertil.

Til stk. 11

Baggrunden for bestemmelsen er, at det findes rimeligt, at de for de pågældende skoler valgte skolebestyrelsesrepræsentanter opretholder deres virke, selv om deres skole bliver sammenlagt med en anden skole. Ved udløbet af lærer- og elevrepræsentanternes valgperiode på 1 år foretages der nyvalg af disse på sædvanlig måde, jf. stk. 8.

Til stk. 12

Formuleringen "vedrørende enkeltpersoners forhold" betyder, at bestemmelsen også medtager andet personale end lærerne m.m. Bestemmelsen skal sikre, at elevrepræsentanterne aldrig må deltage i behandlingen af eller afstemningen i sager om enkeltpersoner, hverken vedrørende elever, lærere eller andet personale. Dette er begrundet i hensynet til de enkelte elever.

Til stk. 13

Bestemmelsen er en gengivelse af § 1, stk. 1, nr. 1, sidste pkt. i den gældende landstingsforordning. Bemyndigelsesbestemmelsen er blevet udnyttet til at udstede Hjemmestyrets bekendtgørelse nr. 9 af 12. april 2005 om valg af forældrerepræsentanter til skolebestyrelser i

folkeskolen, hvor der er foretaget en nærmere definerings af hvilke personer, der har valgret og valgbarhed.

Bemyndigelsen kan eksempelvis benyttes til at fastsætte regler om tidspunkter for valg, ansvaret for valgets forberedelse og gennemførelse, valgret og valgbarhed, udarbejdelse af valg-liste og kandidatliste, afstemning, opgørelse af valg, ændringer i løbet af valgperioden, afholdelse af udgifter ved valgene, klager m.m.

Til § 46

Bestemmelsen er i det hele en gengivelse af § 41 i den gældende landstingsforordning om vederlag til forældre- og elevrepræsentanter.

Bestemmelsen har til hensigt at sikre, at der ydes forældre- og elevrepræsentanterne en godtgørelse for deres deltagelse i skolebestyrelsesarbejdet. Godtgørelsen fastsættes som et fast funktionsvederlag, hvis størrelse fastsættes af de enkelte kommunalbestyrelser under hensyntagen til skolens elevtal, klassetal og lignende forhold. Baggrunden herfor er, at der kan være stor forskel på omfanget af skolebestyrelsesarbejdet fra skole til skole.

Funktionsvederlaget kan fastsættes som et periodemæssigt afgrænset vederlag eksempelvis udbetalt årligt eller månedligt, per afholdt møde eller som en timesats.

Funktionsvederlaget tilsigter at dække alt i forbindelse med deltagelsen i skolebestyrelsesarbejdet, og der er således ikke mulighed for tillige at yde kompensation for tabt arbejdsfortjeneste mv.

Begrundelsen for, at elevrepræsentanternes vederlag alene udgør en tredjedel af forældrerepræsentanternes er, at forældrerepræsentanterne deltager i skolebestyrelsesarbejdet som et tillidshverv, mens elevernes deltagelse må betragtes som et led i deres skolegang og som led i deres demokratiske modningsproces. Desuden deltager elevrepræsentanterne ikke i behandlingen af personspørgsmål.

Til § 47

Bestemmelsen er en videreførelse af § 42 i den gældende landstingsforordning og omhandler skolebestyrelsens opgaver og beføjelser. Fastsættelsen af opgaverne og beføjelserne skyldes ønsket om at give skolebestyrelsen mere konkrete arbejdsredskaber og kompetencer. Dette er navnlig blevet anset for hensigtsmæssigt i lyset af lovgivningens intentioner på tidspunktet for den gældende landstingsforordnings tilblivelse om en mere fleksibel og pædagogisk begrundet organisering og planlægning af undervisningen.

Til stk. 1

Tilsynsforpligtelsen vedrører hele skolens virksomhed, hvilket således også omfatter frivillige aktiviteter efter forslaget § 10, stk. 7.

Bestemmelsen indebærer, at skolebestyrelsen kan tage alle spørgsmål af betydning for skolens virksomhed op til drøftelse med skolens leder, også selvom afgørelsen af disse spørgsmål henhører under lederens kompetence. Formålet med en sådan drøftelse kan bl.a. være at skabe grundlag for fastsættelse eller ændring af skolebestyrelsens mål eller retningslinjer for skolens virksomhed.

Tilsynsbeføjelsen indebærer også en ret for skolebestyrelsen til efter nærmere aftale med skolens leder at overvære undervisningen. Skolebestyrelsen kan dog ikke give direktiver med hensyn til undervisningen, men må rette henvendelse herom til skolens leder. Skolebestyrelsen udøver alene sin kompetence på møder. Skolebestyrelsen kan ikke omgøre en beslutning, der er truffet af skolens leder, ligesom den ikke kan pålægge skolens leder at træffe en bestemt beslutning.

Til stk. 2

Bestemmelsen regulerer skolebestyrelsens anvendelse af målsætning som et redskab i skoleudviklingen. I den forbindelse forudsættes det, at skolebestyrelsen på baggrund af de mere overordnede kommunale målsætninger fastsætter konkrete skolemål, hvis opfyldelse kan evalueres.

Til stk. 3

Ordningen, med at skolebestyrelsen godkender skolens plan for undervisningen for det enkelte skoleår, betyder, at skolebestyrelsen har direkte indflydelse på undervisningens organisering mv. Denne arbejdsform er også kendt fra skolebestyrelsernes godkendelse af skolens budget, og det er hensigten, at proceduren skal være den samme, således at skolelederen udarbejder udkast efter skolebestyrelsens anvisninger, at der indhentes udtalelser fra pædagogisk råd osv.

Endelig vil den godkendte plan for undervisningen samtidig i praksis udgøre en konkret handlingsplan for opfyldelsen af skolebestyrelsens mål for undervisningen.

Formålet, med at skolebestyrelsen godkender skolens plan for undervisningen for det enkelte skoleår, er at sikre, at planen er i overensstemmelse med skolens målsætning og indsatsområder og med skolebestyrelsens generelle retningslinjer for skolens virksomhed i øvrigt.

I forhold til godkendelse af fagenes timetal forudsættes det, at skolebestyrelsen regulerer timetallet, hvis der eksempelvis viser sig problemer i enkelte fag, som må tilskrives et lavt

timetal og der er tale om væsentlige fag i forhold til elevernes videre skolegang og uddannelse.

Skolebestyrelsen har ikke kompetence til at træffe beslutninger i forbindelse med sager, der vedrører enkelte elever og lærere. Dette er skolelederens kompetence, jf. § 48, stk. 2. Eksempelvis kan skolebestyrelsen således ikke afgøre, i hvilken klasse den enkelte elev skal gå, jf. nr. 7, hvilke lærere der skal tage sig af hvilke klasser og fag, jf. nr. 10, og hvem der skal på kursus, jf. nr. 12.

Til stk. 4

Med hensyn til skolens øvrige virksomhed indebærer forslaget, at skolebestyrelsen skal fastsætte retningslinjer for denne. De foreslåede retningslinjer skal give skolens leder og lærere et vist råderum, men kan også formuleres i form af generelle handlingsanvisninger, eksempelvis anvisninger på, som hovedregel hvordan og som minimum hvor ofte der skal holdes samråd med hjemmet om det enkelte barns skole- og uddannelsesforløb.

Til stk. 5

Den enkelte skoles budget udformes i overensstemmelse med de af kommunalbestyrelsen fastlagte økonomiske rammer og de dertil knyttede forudsætninger. Det er en klar forudsætning for denne bestemmelse, at kommunalbestyrelsen skal fremme den økonomiske og pædagogiske selvforvaltning ved at lade den enkelte skole selv disponere over et rammebeløb.

Skolelederen har ansvaret for, at der udarbejdes et budgetforslag. Bestyrelsen bør dog på forhånd have drøftet retningslinjer for anvendelsen af bevillingen og givet generelle anvisninger herpå. I den forbindelse bør skolebestyrelsen også sikre sig, at pædagogisk råd og elevrådet har haft lejlighed til at fremkomme med ønsker og anbefalinger.

Hvis skolebestyrelsen ikke kan godkende skolelederens forslag, kan den pålægge lederen at udarbejde et nyt forslag, der er ændret på nærmere angivne punkter, men skolebestyrelsen kan også selv foretage omplaceringer inden for den givne bevillingsramme.

Til stk. 6

Skolebestyrelsen godkender de undervisningsmaterialer, der kan anvendes på skolen. Ved undervisningsmaterialer forstås alle bøger, pjecer, bånd, film og videoer, herunder i digital form, m.m., der anvendes i undervisningen.

Desuden godkender skolebestyrelsen de materialer, der må være på skolebiblioteket. Her er altså tale om et område, hvor skolebestyrelsen træffer konkrete afgørelser. Dette er imidlertid ikke til hinder for, at skolebestyrelsen beslutter kun at tage stilling til visse undervisningsmaterialer og overlader til skolelederen at træffe afgørelse om øvrige undervisningsmaterialer, eventuelt efter retningslinjer udstukket af skolebestyrelsen.

Til stk. 7

Bestemmelsen betyder, at skolebestyrelsen har kompetence til at godkende, hvorvidt skolen skal indgå i et særligt samarbejde med lokalsamfundet. Såfremt et sådant samarbejde etableres i skolens regi, skal det ske inden for retningslinjer fastsat af skolebestyrelsen og inden for de af kommunalbestyrelsen fastsatte retningslinjer.

Til stk. 8

Der henvises til bemærkningerne til § 43, stk. 2, nr. 2.

Til stk. 9

Kompetence på læreplansområdet skal ses i forlængelse af den læreplansstruktur, hvor der udarbejdes bindende læreplaner for de centralt fastsatte fag og fagområder, mens udarbejdelse af forslag til kommunalbestyrelsen, tillæg til disse og til læreplaner for de lokale valg pålægges den enkelte skole.

Både tillæg til de centrale læreplaner og skolens læreplaner for de lokale valg skal være i overensstemmelse med folkeskolens formål og grundlag, jf. forslaget § 2, formålene for de enkelte trin og formålene med fag og fagområder, jf. forslaget § 14, stk. 1 samt med Grønlands forpligtelser i henhold til internationale konventioner, herunder særligt artikel 29 i FN's konvention om barnets rettigheder.

Kompetencen til skolebestyrelserne og kommunalbestyrelserne på læreplansområdet antages i den forbindelse at give skolebestyrelsen en mere reel mulighed for at udøve indflydelse på undervisningens indhold gennem læreplansudvikling.

Til stk. 10

Bestemmelsen angiver en ret til at afgive indstillinger, som kommunalbestyrelsen ikke forpligtes af. Indstillinger, jf. også ordlyden heraf, anses for anbefalinger, som kommunalbestyrelsen altså ikke er bundet til at godkende.

Til stk. 11

Bestemmelsen indeholder både en ret og en pligt for skolebestyrelsen til at afgive udtalelser. Skolebestyrelsen vil med hjemmel i denne bestemmelse bl.a. kunne afgive udtalelser i forbindelse med afskedigelse af lærere og skoleledere. Kommunalbestyrelsen er imidlertid ikke forpligtet til at rette sig efter en sådan udtalelse og er ej heller forpligtet til at afvente en sådan udtalelse.

Til stk. 12

Årsberetningen tager udgangspunkt i skolens interne evaluering og skal samtidig tjene som et redskab for kommunalbestyrelsen i forholdet til den enkelte skole og som et led i det kommu-

nale tilsyn med skolevæsnet. Desuden er årsberetningen et nyttigt instrument for informationsvirksomheden over for forældrene og det øvrige samfund med henblik på at skabe interesse for skolens virke. Det antages, at årsberetningerne giver kommunerne og også de centrale myndigheder gode muligheder for at følge udviklingen i reformen i tiden fremover.

Til § 48

Bestemmelsen er en delvis videreførelse af den gældende landstingsforordnings § 43 og omhandler skolens leder.

Til stk. 1

Bestemmelsen er i det hele en gengivelse af § 43, stk. 1 i den gældende landstingsforordning. Det fremgår af bestemmelsens 2. pkt., at skolens leder skal have samme uddannelsesmæssig baggrund som lærerne. Det er således et krav, at lederen har undervisningskompetence. Det er samtidig op til kommunalbestyrelsen at vurdere, om ansøgeren til en sådan stilling har de fornødne kvalifikationer til at kunne varetage den administrative og pædagogiske ledelse af skolen. Skal lederen varetage undervisningsopgaver, skal lederen opfylde de herom fastsatte krav i § 35. Der er ikke fastsat krav om ledelseserfaring eller ledelsesuddannelse som forudsætning for ansættelsen. Dette betyder imidlertid ikke, at kommunalbestyrelsen som ansættende myndigheder ikke kan inddrage sådanne kvalifikationer i forbindelse med ansættelsen. Det skal dertil bemærkes, at ledelseskundskaber oftest udvikles i kraft af ansættelsesforholdet, ligesom det må forventes, at man som leder holder sig opdateret i forhold til nye ledelsesmæssige krav.

Skolens leder har ansvaret for, at skolens virksomhed lever op til folkeskolens formål inden for de rammer, som kommunalbestyrelsen har fastlagt. Skolens leder har en pligt til at have føling med, hvad der sker på skolen, bl.a. ved at tage del i lærernes undervisning og til i samarbejde med lærerne at løse eventuelle problemer. Skolens leder har den pædagogiske og administrative ledelse, og det ligger implicit heri, at lederen også skal sørge for tilsyn med, at eleverne deltager i undervisningen. I øvrigt kan skolebestyrelsen som et led i dens tilsyn under alle omstændigheder udbede sig oplysninger om ulovligt fravær m.v.

Skolens leder er således entydigt den, der har ansvar for den administrative og pædagogiske ledelse af skolen. Skolelederen skal herved sikre, at lærerne planlægger og tilrettelægger undervisningen, så den rummer udfordringer for alle elever, jf. stk. 2, nr. 2, og at der finder en koordinering af undervisningen sted. Herudover er skolelederen sekretær for skolebestyrelsen, hvilket betyder, at skolelederen har ansvaret for udarbejdelse af oplæg til skolebestyrelsen, ligesom skolelederen forestår den konkrete udmøntning af skolebestyrelsens retningslinjer og beslutninger.

Skolelederen er desuden ansvarlig for, at de beslutninger, der træffes om skolens virksomhed,

er lovlige og ligger inden for de rammer og retningslinjer, der måtte være fastsat af henholdsvis kommunalbestyrelse og skolebestyrelse.

Hvis skolelederen finder, at en vedtagelse, som er truffet af skolebestyrelsen, er ulovlig eller ligger uden for kommunalbestyrelsens rammer, er lederen forpligtet til at undlade at udføre vedtagelsen og i givet fald til at sætte sin egen lovlige beslutning i stedet.

Skolens leder er samtidig medlem af det pædagogiske råd.

Til stk. 2

Bestemmelsen er en delvis videreførelse af § 43, stk. 2 i den gældende landstingsforordning, således at præciseringerne i nr. 1-3 er nye og er indsat på baggrund af Skatte- og Velfærds-kommissionens anbefaling vedrørende præcisering af skolelederens opgaver og ansvar.

Det fremgår af nr. 1, som er ny, at det påhviler skolelederen at forestå rådgivning af lærerstaben i forhold til pædagogiske spørgsmål i relation til undervisningen, hvilket f.eks. kan dreje sig om undervisningsprincipper.

At skolelederen leder og fordeler arbejdet, jf. nr. 2, betyder, at skolelederen har ansvaret for arbejdets fordeling mellem alle skolens ansatte. Skolelederen har altså f.eks. ansvaret for fagfordelingen mellem lærerne og placeringen af undervisningstiden. Beslutningerne træffes inden for de rammer, skolebestyrelsen har fastsat. Bestemmelsen foreslås tilføjet en præcisering af, at det påhviler skolelederen at sikre, at undervisningens nærmere tilrettelæggelse sker ud fra hensynet til at varetage samtlige elevers interesser, ligesom de forhåndenværende ressourcer både i forhold til lærerkræfter, materialer og lokaler anvendes optimalt.

Nr. 3 er en nyskabelse i forslaget. Bestemmelsen er ikke til hinder for, at skolelederen kan uddelegere arbejdet vedrørende udarbejdelsen af kvalitetsrapporten til andre ansatte, hvorimod ansvaret for kvalitetsrapportens udarbejdelse fortsat vil påhvile skolelederen. Der henvises endvidere til § 49.

Skolelederens afgørelseskompetence i nr. 4 vedrørende skolens elever omfatter bl.a. konkrete dispensationer fra reglerne om undervisningspligtens opfyldelse, henvisning til specialundervisning og reaktioner ved ulovlige forsømmelser.

Til stk. 3

Bestemmelsen er en gengivelse af § 43, stk. 3 i den gældende landstingsforordning.

Bestemmelsen præciserer, at skolelederen ganske vist har den administrative og pædagogiske ledelse af skolen, men at varetagelsen af denne funktion forudsætter et samarbejde herom med

de ansatte. I rent pædagogiske spørgsmål vil samarbejdet naturligt foregå mellem skolelederen og det pædagogiske råd.

Til stk. 4

Bestemmelsen er i det hele en videreførelse af § 43, stk. 4 i den gældende landstingsforordning.

Bestemmelsen skal ses i sammenhæng med skolebestyrelsernes kompetence, således at skolelederen i stedet for forslag til principper udarbejder forslag til skolebestyrelsen til skolens plan for undervisningen for hvert skoleår og forslag til retningslinjer for skolens øvrige virksomhed, jf. forslaget § 47, stk. 3 og 4.

Skolelederens forpligtelse til at udarbejde forslag til skolebestyrelsen vedrørende skolens plan for undervisningen for hvert skoleår og retningslinjer for skolens øvrige virksomhed samt forslag til skolens budget er ikke ensbetydende med, at skolelederen personligt skal udarbejde alle oplæg. Der er intet til hinder for, at forslagene udarbejdes af enkelte eller grupper af ansatte på skolen. Der er heller intet til hinder for, at medlemmer af skolebestyrelsen kan fremsætte egne forslag.

Til § 49

Bestemmelsen er ny og foreslås indsat på baggrund af Skatte- og Velfærdskommissionens betænkning, jf. også det anførte under de almindelige bemærkninger.

At bestemmelsen foreslås indsat i afsnittet vedrørende skolens leder skyldes Skatte- og Velfærdskommissionens anbefaling om en klar kompetence- og ansvarsfordeling. Derfor fremgår det af bestemmelsen, at udarbejdelse af en kvalitetsrapport henhører under skolens leders ansvar. Dette til trods for, at skolens leder i praksis vil kunne uddelegere det nærmere arbejde til andre ansatte på skolen, ligesom der søges bistand hos eksempelvis Inerisaavik. Ansvar for kvalitetsrapportens udarbejdelse kan imidlertid ikke forskydes.

Bestemmelsen har først og fremmest til hensigt at sætte fokus på udviklingen på den enkelte skole. Kvalitetsrapporten er således et værktøj, som skal sikre systematisk dokumentation og samarbejde mellem kommunalbestyrelsen, forvaltning og skoler om evaluering og udvikling af kvaliteten på den enkelte skole.

Til stk. 1

Kvalitetsrapporten har derudover som overordnet formål at styre kommunalbestyrelsernes mulighed for at varetage sit ansvar for folkeskolen. Dette antages at ske ved, at kvalitetsrapporten skal give kommunalbestyrelsen grundlag for at tage stilling til det faglige niveau på

den enkelte skole og træffe beslutning om opfølgning herpå. Rapporten skal endelig bidrage til åbenhed om skolevæsenets kvalitet, hvilket er en forudsætning for kvalitetsforbedringer.

Bestemmelsen angiver en tidsfrist for, hvornår kommunalbestyrelsen skal have kvalitetsrapporten i hænde. Det påhviler i den forbindelse kommunalbestyrelsen at påse rettidig indgivelse af kvalitetsrapporten, herunder at påtale eventuelle fristoverskridelse eller mangler i kvalitetsrapporten. Fristen er i øvrigt fastsat således, at der gives skolelederen god tid til udarbejdelse af kvalitetsrapporten, idet der således er tale om en periode fra primo juli til udgangen af året.

Det forudsættes af bestemmelsen, at kvalitetsrapporten skal beskrive det senest afsluttede skoleår. Kvalitetsrapporten kan imidlertid også indeholde fremadrettede oplysninger i form af eksempelvis vedrørende påtænkte initiativer, overvejelser, særlige problemstillinger m.m.

Til stk. 2

Bestemmelsen indeholder en række oplysninger, som kvalitetsrapporten skal indeholde. De angivne oplysninger er imidlertid ikke udtømmende. Skolens leder kan således angive yderligere oplysninger end de i bestemmelsen anførte, hvis skolens leder vurderer det relevant.

De angivne oplysninger skal benyttes som kvalitetsindikatorer med henblik på at eksponere både positive forhold samt problemstillinger, hvorved der skabes et grundlag for at iværksætte initiativer til forbedringer.

Det er herudover hensigten, at kvalitetsrapporten skal udgøre et ledelsesredskab og kan danne grundlag for dialog mellem skolens leder og lærerne om, hvilke resultater eleverne opnår gennem den undervisning, der gennemføres.

Samtidig vil kvalitetsrapporten bibringe kommunalbestyrelsen et bedre overblik over den enkelte skoles virksomhed.

Det skal samtidig bemærkes, at bestemmelsen fortrinsvis omhandler en forpligtelse til at angive oplysninger, som den enkelte skole allerede ligger inde med. Der forudsættes i den forbindelse ikke udarbejdet en større afhandling af f.eks. pædagogisk-videnskabelig karakter. Dette skyldes som nævnt, at opgaven primært består i at nedfælde faktuelle oplysninger, som skolens leder allerede råder over og tilføje en kort redegørelse for hver oplysning med hovedvægt på forbedringer. Herudover kan skolens leder beslutte at angive supplerende oplysninger, eksempelvis vedrørende påtænkte initiativer, overvejelser, særlige problemstillinger m.m.

Til stk. 3

Der er tale om en bemyndigelsesbestemmelse. Naalakkersuisut vil herefter i bekendtgørelsesform kunne fastsætte regler om kvalitetsrapporternes anvendelse, deres nærmere indhold og udformning.

Det kan eksempelvis bestemmes, at kvalitetsrapporterne skal omfatte en vurdering af kvaliteten på forskellige områder, hvilket kan dreje sig om særligt kommunalt besluttede indsatsområder, anvendelse af pædagogisk-psykologisk rådgivning, undervisning i andre sprog og samarbejdet mellem skole og hjem.

Derudover kan det dreje sig om, at kvalitetsrapporterne skal indeholde en vurdering af virkningerne af opfølgning på foregående kvalitetsrapporter, oplysninger om anvendelse af IT og oplysninger i relation til anvendte pædagogiske principper.

Endvidere kan bemyndigelsen ligeledes anvendes til at fastsætte regler om angivelse af oplysninger om overgangsfrekvens til f.eks. ungdomsuddannelser.

Til § 50

Bestemmelsen er en gengivelse af § 44 i den gældende landstingsforordning og omhandler det pædagogiske råd.

Til stk. 1

Det fremgår af bestemmelsen, at der nedsættes et bestemt rådgivende organ, nemlig et pædagogisk råd, ligesom bestemmelsen fastlægger rådets sammensætning. Alle medlemmer af rådet har pligt til at deltage i dets møder. Rådet udgør en helhed og kan ikke deles.

Til stk. 2

Bestemmelsen beskriver rådets opgaver.

Til stk. 3

Bestemmelsen betyder, at hvis skolebestyrelsen pålægger skolens leder at indhente udtalelser fra rådet, er rådet i så fald også forpligtet til at udtale sig. Rådet kan også af egen drift udtale sig til skolebestyrelsen gennem skolens leder. Rådets udtalelser er imidlertid ikke et led i en foreskreven høringsprocedure, og udtalelserne har derfor ikke opsættende virkning. Skriftlige udtalelser fra det pædagogiske råd skal også fremsættes gennem skolelederen, der på denne måde får lejlighed til at knytte sine egne kommentarer til rådets udtalelser.

Til stk. 4

Bestemmelsen pålægger det pædagogiske råd en forpligtelse til at høre elevrådet i relevante spørgsmål. Formålet hermed er at styrke dialogen mellem pædagogisk råd og elevrådet og herigennem styrke sidstnævntes interesse for og indflydelse på beslutningstagningen. Hvilke

spørgsmål, der i den forbindelse anses for relevante, beror på en konkret vurdering, herunder navnlig om der er tale om emner, der måtte have indflydelse på elevernes forhold.

Til stk. 5

Bestemmelsen medfører bl.a., at rådet selv beslutter, hvem der skal være rådets mødeleder, og hvor lang valgperioden for denne i givet fald skal være.

Til § 51

Bestemmelsen er i det hele en videreførelse af § 45 i den gældende landstingsforordning og omhandler elevråd.

Til stk. 1

Bestemmelsen medfører en forpligtelse til nedsættelse af elevråd på hver skole, dog således at kommunalbestyrelsen kan beslutte, at elevrådets opgaver ved mindre skoler skal varetages af hele elevforsamlingen. Hvornår elevrådets opgaver skal varetages af hele elevforsamlingen afgøres konkret ud fra antallet af elever, som skal sammenholdes med muligheden for effektiv beslutningsdygtighed. Det kan i den forbindelse vise sig vanskeligt for eleverne få udført elevrådsarbejdet med fornøden effektivitet, hvis elevrådsarbejdet forudsætter, at en hel elevforsamling på f.eks. 30 elever skal samles hver gang, der skal tages stilling til elevrådsrelaterede forhold.

Til stk. 2

Det er eleverne selv, der afgør, hvorledes elevrådet skal sammensættes, og hvordan det skal vælges. Valg til elevrådet foregår normalt hvert år ved skoleårets start.

Til stk. 3

Bestemmelsen angiver elevrådets opgaver, idet det fremgår, at rådet skal være forum for drøftelser af spørgsmål med relevans for elevernes forhold på skolen. Endvidere vil elevrådet naturligt være det organ, der varetager elevernes fælles interesser over for skolen og over for de kommunale myndigheder.

Til stk. 4

Bestemmelsen fastsætter skolebestyrelsens ret til at indhente udtalelser fra elevrådet, og elevrådets ret til af egen drift at henvende sig til skolebestyrelsen. I begge tilfælde skal dette foregå gennem skolelederen, parallelt med de tilsvarende regler for det pædagogiske råd i § 50.

Til § 52

Bestemmelsen er en gengivelse af § 46 i den gældende landstingsforordning og består af klagereregler.

Til stk. 1

Styringsprincipperne på folkeskoleområdet tilsigter, at de enkelte skoler i videst muligt omfang selv træffer konkrete afgørelser vedr. de enkelte elever. Disse afgørelser træffes af skolens leder, jf. § 48, stk. 2, nr. 4.

De afgørelser som skolerne træffer som 1. instans, kan ifølge bestemmelsen indbringes for kommunalbestyrelsen, som træffer den endelige administrative afgørelse.

Med hensyn til prøvelsens omfang bemærkes, at bestemmelsen efter formuleringen ikke er begrænset til kun at vedrøre en legalitetsmæssig efterprøvelse af skolelederens afgørelse. Kommunalbestyrelsens efterprøvelse vil dog navnlig komme til at vedrøre det grundlag, som afgørelsen er truffet på. Dette omhandler først spørgsmålet om, hvorvidt reglerne vedrørende en foreskrevet fremgangsmåde er fulgt. Dernæst om de lovregler og andre forskrifter, der gælder for det pågældende sagsforhold, er rigtigt anvendt. Endelig drejer det sig i forhold til skønsmæssige afgørelser, om skønnet er udøvet på en rimelig og loyal måde.

Beslutninger, som træffes af bestyrelserne på de enkelte skoler vedrørende undervisningens organisering, kan ikke påklages til anden myndighed. Skolebestyrelsens virksomhed kan ikke karakteriseres som afgørelser vedrørende enkeltpersoner. Bestyrelsens beslutninger er dog underlagt kommunalbestyrelsens tilsyn. Det skal i denne forbindelse bemærkes, at skolebestyrelsen ikke er en del af den kommunale forvaltning. Tilsynsrådet vil derfor ikke kunne vurdere lovligheden af skolebestyrelsens virksomhed.

Hvis der rejses tvivl om, hvorvidt skolebestyrelsens beslutninger ligger inden for gældende regler og/eller de af kommunalbestyrelsen fastlagte rammer, kan spørgsmålet rejses over for kommunalbestyrelsen. Kommunalbestyrelsen kan i givet fald pålægge skolelederen at udføre en beslutning, som lederen har fundet ulovlig og derfor har afvist at udføre, men som efter kommunalbestyrelsens vurdering må anses for lovlig. Omvendt kan kommunalbestyrelsen også pålægge skolens leder at undlade at udføre en beslutning, som lederen finder lovlig, men som kommunalbestyrelsen på anmodning fra en eller flere skolebestyrelsesmedlemmer har vurderet og fundet ulovlig.

Forskelligt fra spørgsmålet om klageadgangen er spørgsmålet om beslutningens lovlighed. Rejses der tvivl om lovligheden af en beslutning, som kommunalbestyrelsen har truffet, kan spørgsmålet om lovligheden forelægges for tilsynsrådet i henhold til reglerne herom i inatsisartutlov nr. 22 af 18. november 2010 om den kommunale styrelse.

De beslutninger, der træffes af kommunalbestyrelsen vedrørende det kommunale skolevæsen, kan efter bestemmelsens formulering i henhold til almindelige forvaltningsretlige principper ikke påklages til højere administrativ myndighed. Disse drejer sig typisk om afgørelser i for-

bindelse med fastlæggelse af serviceniveauet i kommunen, fordeling af ressourcer til skolerne samt beslutninger som led i planlægningen og en nærmere gennemførelse heraf.

Imidlertid vil kommunalbestyrelsens beslutninger på folkeskoleområdet, herunder afgørelser af klagesager, være omfattet af reglerne i inatsisartutlov nr. 22 af 18. november 2010 om den kommunale styrelse.

Til stk. 2

Baggrunden for bestemmelsen i stk. 2 er, at kommunalbestyrelsens afgørelser i disse tilfælde er truffet i forhold til opgaver, der er henlagt til kommunalbestyrelserne efter aftale med Naalakkersuisut og dermed ud fra et delegationsprincip. I tilfælde af delegation vil en afgørelse almindeligvis kunne påklages til den uddelegerende, hvilket i dette tilfælde er Naalakkersuisut.

Til stk. 3

Der er tale om en videreførelse af den tilsvarende bemyndigelsesbestemmelse i den gældende landstingsforordning, som ikke er blevet udnyttet. Bestemmelsen vil kunne anvendes til at indføre klageadgang til Naalakkersuisut over afgørelser truffet af kommunalbestyrelsen som 1. instans, hvis der i særlige tilfælde måtte vise sig at være behov herfor. Der er ikke for nærværende planer om at udnytte bemyndigelsen.

§ 53

Bestemmelsen er i det hele videreførelse af § 47 i den gældende landstingsforordning og omhandler finansiering.

Til stk. 1

Bestemmelsen i stk. 1 fastslår, at alle udgifter til folkeskolens virksomhed som udgangspunkt påhviler kommunerne. Udgangspunktet kan fraviges enten ved lovbestemte regler herom eller ved indgåelse af aftaler herom mellem kommunerne og Selvstyret. Bestemmelsens skal for så vidt angår anlægsudgifter sammenholdes med § 54, stk. 2.

Det følger endvidere af grundlovens § 76, at folkeskolens undervisning af børn i den undervisningspligtige alder skal være vederlagsfri for forældrene, og at de nødvendige undervisningsmaterialer skal stilles vederlagsfrit til rådighed for eleverne.

Som eksempel på områder, hvor der er udtrykkelig hjemmel for, at udgifterne ikke påhviler kommunerne, kan nævnes de i forslagets § 36 nævnte opgaver, som Naalakkersuisut har forpligtelse til at sørge for. Naalakkersuisut vil imidlertid kunne indgå aftale med en kommune eller med kommunale fællesskaber om disses varetagelse af visse opgaver, jf. § 36, stk. 2. Der vil således kunne indgås forvaltningskontrakter Naalakkersuisut og kommunerne imellem.

Til stk. 2

De udgifter, der er omfattet af stk. 2, er nødvendige udgifter til ophold, transport, entréudgifter og lignende, hvilket allerede følger af forslaget § 1, hvorefter kommunalbestyrelsen har ansvaret for, at alle børn i kommunen sikres vederlagsfri undervisning i folkeskolen.

Henvisningen til stk. 3 har til hensigt at gøre opmærksom på, at forældre i visse tilfælde kan pålægges at afholde udgifter i forbindelse med ekskursioner, lejrskoler og skolerejser. En præcisering heraf er foretaget i stk. 3.

Til stk. 3

Efter bestemmelsen i stk. 3 har kommunalbestyrelsen umiddelbar hjemmel til at bestemme, at forældre skal betale for deres børns forplejning på lejrskoler og skolerejser. Betalingen har typisk karakter af en eventuelt forudbetalt refusion af de kommunalt afholdte udgifter hertil. Forældrenes udgift hertil må dog ikke være højere, end hvad en familie normalt har for et barn i den pågældende periode.

Pålæg om, at forældrene skal afholde udgifterne til deres børns forplejning, anses ikke for at være i strid med Grundlovens § 76, hvorefter alle børn i den undervisningspligtige alder har ret til fri undervisning i folkeskolen. Det har således altid været forudsat, at forældre afholder udgifterne til børnenes daglige madpakke, gymnastiktøj og skriveredskaber mv.

Udgifter til den almindelige daglige forplejning er ikke i strid med kravet om udgiftsfri undervisning. Det samme gælder om forældrenes afholdelse af udgifterne til forplejning på ekskursioner, lejrskoler og skolerejser, navnlig når udgifterne står i rimeligt forhold til de udgifter, familien under alle omstændigheder ville have til barnets forplejning.

Til stk. 4

Bestemmelsen i stk. 4 tager sigte på bl.a. indsamling eller aktiviteter, hvorved man tjener penge, som kan give eleverne mulighed for nogle yderligere oplevelser på turen. Det kan f.eks. dreje sig om en biograf- eller teatertur, som ligger uden for turens undervisningsmæssige formål. I forbindelse med aftale om tilvejebringelse af midler til rejsen bør det samtidig aftales, hvorledes der skal forholdes med de indsamlede midler, såfremt rejsen ikke gennemføres, eller enkelte af de tilmeldte elever ikke deltager.

Til stk. 5

Det fremgår af stk. 5, at der ud over betaling for forplejningen ikke kan påhvile forældrene nogen pligt til at bidrage økonomisk i forbindelse med en ekskursion, en lejrskole eller en skolerejse.

Til stk. 6

Bestemmelsen har til formål at give Naalakkersuisut mulighed for at sikre en vis minimumsstandard, bl.a. med hensyn til lærerdækningen.

Til § 54

Bestemmelsen er en delvis videreførelse af den gældende landstingsforordnings § 48. Bestemmelsen består af forslaget ikrafttrædelsesbestemmelse og en videreførelse af den gældende landstingsforordnings § 48, stk. 4, der omhandler anlægsudgifter. Derudover er en række overgangsbestemmelser i den gældende landstingsforordning i form af henvisninger til bestemmelse i den gældende landstingsforordning om, at disse først skal træde i kraft etapevis, udgået af bestemmelsen, idet disse ikke længere har relevans.

Til stk. 1

Bestemmelsen angiver forslaget ikrafttrædelsestidspunkt, som er fastsat med henblik på snarest at realisere de anbefalinger, der har været fremsat i relation til folkeskoleområdet. Dette skal ses i lyset af ønsket om hurtigst muligt at skabe grundlag for at kvalitetsløft i forhold til folkeskolen.

Til stk. 2

Bestemmelsen knytter sig til det forhold, at anlægsforpligtelsen endnu ikke er overdraget til kommunen, ligesom der heller ikke foreligger nogen skriftlig aftale herom. Det antages i den sammenhæng, at ansvaret for oprettelse af kollegier og elevhjem ikke er undtaget fra den generelle overgangsbestemmelse, hvorfor ansvaret for anlæg og reovering af kollegier og skolehjem også fortsat er Selvstyrets.

Til § 55

Bestemmelsen omhandler ophævelse af den gældende landstingsforordning ved forslaget ikrafttrædelse og svarer således til den gældende landstingsforordnings § 49, således at en række bestemmelser, der fastholder bestemmelser i landstingsforordning nr. 1 af 6. juni 1997 om folkeskolen, udgår. Dette gælder bl.a. for bestemmelsen om specialundervisningsområdets henlæggelse til kommunerne, idet dette allerede er sket, ligesom det vedrører særlige overgangsregler for elever, der påbegyndte 7. klasse eller højere klassetrin i skoleåret 2003/2004.

Derudover vedrører det regler om undervisningstid i perioden 1. august 2003 til 31. juli 2008, ligesom bestemmelsen, der opretholdt efterskolereglerne i den forrige landstingsforordnings § 10, stk. 5 og § 11, også udgår, idet de nævnte bestemmelser i landstingsforordning nr. 1 af 6. juni 1997 allerede blev ophævet ved landstingslov nr. 13 af 5. december 2008 om efterskoler.

Til stk. 1

Det foreslås, at den gældende landstingsforordning ophæves på tidspunktet for forslaget
ikrafttrædelse.

Til stk. 2

Det foreslås, at de bekendtgørelser, der er udstedt eller opretholdt ved den gældende lands-
tingsforordning, forbliver i kraft. Det drejer sig om de bekendtgørelser, der er nævnt under de
almindelige bemærkninger afsnit vedrørende gældende ret.